

Årsredovisning 2017

SPP Pension & Försäkring AB (publ).

Org nr 516401-8599.

Innehåll

Förvaltningsberättelse	3
Ägarförhållande och struktur	3
Verksamheten och produkter	3
SPP ingår i världens mest hållbara försäkringskoncern	4
Förväntningar avseende framtida utveckling	5
Resultat och ekonomisk ställning, koncernen	5
Alternativ resultaträkning	6
Definition av finansiella mått och nyckeltal	7
Direktavkastning	7
Totalavkastningstabell	8
Medarbetare och miljö	8
Regelverksförändringar	8
Risker och riskhantering	9
Förslag till vinstdisposition	10
Femårsöversikt	11
Resultatanalys	12
Resultaträkning	13
Rapport över totalresultat	14
Balansräkning	15
Rapport över förändring i eget kapital	17
Kassaflödesanalys	18
Noter	19
Styrelsens undertecknande	51
Revisionsberättelse	52

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för SPP Pension & Försäkring AB (publ) (SPP Pension & Försäkring) avger härmed årsredovisning för 2017, bolagets 23:e verksamhetsår. Organisationsnummer 516401-8599, med säte i Stockholm, Sverige.

Då SPP Pension & Försäkring inte längre har utestående värdepapper som är noterade upprättar bolaget ingen koncernredovisning.

Ägarförhållande och struktur

SPP Pension & Försäkring är ett svenskt vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag med en filial i Norge. Filialen är under avveckling. SPP Pension & Försäkring är moderbolag till Storebrand & SPP Business Services AB (SSBS), organisationsnummer 556594-9517 med en filial i Norge, SPP Hyresförvaltning AB, organisationsnummer 556883-1340, SPP Fastigheter Komplementär AB, organisationsnummer 559051-7735 samt SPP Fastigheter AB (publ), organisationsnummer 556745-7428. SPP Fastigheter AB (SPP Fastigheter) är i sin tur moderbolag till 51 dotterbolag varav 46 fastighetsförvaltande dotterbolag. SPP Pension & Försäkring är ett helägt dotterbolag till Storebrand Holding AB, organisationsnummer 556734-9815.

Storebrand Holding AB är i sin tur ett helägt dotterbolag till Storebrand Livsförsäkring AS, organisationsnummer 958995369, som ägs av Storebrand ASA (Storebrand), organisationsnummer 916300484, med säte i Oslo, Norge. Storebrand ASA är ett börsnoterat holdingbolag med dotterbolag som är verksamma i både Norge och Sverige inom kapitalförvaltning, livförsäkring, skadeförsäkring och bankverksamhet. Storebrand har en ledande position i Norden inom långsiktigt sparande.

SPP Pension & Försäkring omfattas av den koncernredovisning som upprättas av det överordnade moderbolaget Storebrand Livsförsäkring AS. Storebrands årsredovisning finns på bolagets hemsida www.storebrand.no.

Verksamheten och produkter

SPP Pension & Försäkring erbjuder pensions- och försäkringslösningar samt kvalificerad rådgivning till företag och individer. Pensionsförsäkring kan tecknas både som fondförsäkring och traditionell försäkring med garanterad ränta. Verksamheten är huvudsakligen inriktad på tjänstepensionsförsäkringar som förekommer både i form av kollektiva avtal och individuella kontrakt. I mindre omfattning finns även privat pensionsförsäkring och kapitalförsäkring. Försäkring med garanterad ränta finns både som förmånsbestämda och premiebestämda produkter. Dessutom tillhandahålls riskförsäkring i form av sjuk- och premiebefrielseförsäkringar samt sjukvårdsförsäkring.

I SPP Pension & Försäkring koncernen ingår även SPP Fastigheter AB (publ) (SPP Fastigheter) med dotterbolag vars verksamhet består i att, direkt eller indirekt, äga och förvalta fast och lös egendom som en del av placeringarna för kunders räkning i försäkring med garanterad ränta. SPP Pension & Försäkrings filial i Norge och SSBS filial i Norge tillhandahåller och förmedlar koncerninterna tjänster till bolag i Storebrand koncernen.

Solvens II

SPP tillämpar Solvens II-regelverket för hela verksamheten. Solvens II-reglerna innebär att tillgångar och skulder ska värderas till verkligt värde för solvensändamål. Kapitalkravet är riskbaserat, och ska återspegla alla väsentliga risker, inklusive marknadsrisker, försäkringsrisker, motpartsrisker och operativa risker. Bolagets kapitalkrav fastställs enligt standardmodellen och SPP Pension & Försäkring har tillsvidare inte för avsikt att ansöka om en intern modell. Solvens II ställer även krav på försäkringsbolagens företagsstyrningssystem och på en årlig framåtblickande bedömning av bolagens egna risker (ORSA). Under hösten 2017 genomförde

SPP Pension & Försäkring sin fjärde officiella ORSA-process, där styrelsen utvärderade och tog ställning till bolagets egna risk- och solvenssituation. Resultatet av denna process delgavs även Finansinspektionen.

Solvens II ställer krav på extern rapportering, den så kallade pelare 3-rapporteringen. Denna består av en offentlig skriftlig rapport ("Rapport om solvens och finansiell ställning") och två rapporter som delges tillsynsmyndigheten (den skriftliga rapporten "Den regelbundna tillsynsrapporten" samt kvantitativa mallar). Under 2017 har SPP delgivit rapportering till Finansinspektionen, och även publicerat den offentliga rapporten på SPPshemsida, enligt pelare 3 inom Solvens II. De skriftliga rapporterna producerades för första gången under 2017. Rapporterna ger information om vilken verksamhet SPP Pension & Försäkring bedriver och resultaten under 2016, hur bolaget styrs och hur riskhanteringen fungerar, vilka risker som finns i verksamheten, vad värdet av tillgångar och skulder uppgår till och vilka principer som ligger till grund för värderingen samt en genomgång av bolagets kapitalbas och solvenskapitalkravet för de risker som kapitalbasen ska täcka.

Förlagslån

Kammarrätten beslutade den 18 november 2016 att det förlagslån som emitterades 2014 inte får räknas med i kapitalbasen. Som en följd av domen meddelade SPP i december 2016 att rätten till inlösen av utestående obligationer kommer att utnyttjas. När Kammarrätten meddelade domen översteg kursen nominellt värde. SPP beslöt därför att obligationsinnehavarna skulle erhålla en engångsersättning motsvarande 1,90 procent av nominellt värde, så att innehavarna erhöll ett belopp motsvarande kursen dagen innan Kammarrätten meddelade domen. Engångsersättningen uppgick till 13 miljoner kronor. Inlösen av obligationerna skedde den 11 januari 2017.

Migrering till ny IT-plattform

SPP Pension & Försäkring har tecknat avtal med Itello om en ny operationell plattform. Befintliga försäkringsavtal kommer att migreras till en modern och flexibel plattform för sparande- och riskförsäkringar. Syftet är att erbjuda SPPs kunder en effektivare administration och en ökad digital tillgänglighet. Migreringsarbetet kommer att löpa under flera år. Under 2017 implementerades de första delarna. Samtliga försäkringsutbetalningar samt all fondhandel för kunders räkning sker nu i det nya systemet. Till och med den 31 december 2017 har 81 miljoner kronor aktiverats avseende den nya IT-plattformen.

Förändring i fastighetsportföljen

Fastighetsportföljen är i sin helhet placerad för kunders räkning. Inriktningen på portföljen är att uppnå en diversifierad portfölj med långa hyreskontrakt och stabil avkastning. För att bättre kunna diversifiera fastighetsbeståndet har avtal tecknats med externa investerare om att bli delägare i SPP Fastigheter. Per 31 december 2017 uppgick de externa investerarnas andel till 8 procent.

Stort fokus ligger på att investera i miljövänliga och hållbara fastigheter och att kontinuerligt arbeta med hållbarhetsprofilen i befintlig portfölj. Sedan 2015 (2014 års verksamhet) har SPP Fastigheter rapporterat till Global Real Estate Sustainability Benchmark

Förvaltningsberättelse, fortsättning

(GRESB), vilket är en utvärdering som görs årligen och på portföljnivå. För 2016 års verksamhet erhöll portföljen GRESB högsta rating Green Star med fem stjärnor, och kom på plats 4 av 89 bland diversifierade onoterade bolag inom Europa.

SPP Fastigheter har blivit nominerade till GRESB-BREEAM Award för ansvarsfulla investeringar avseende små portföljer. Utmärkelsen uppmärksammar miljöarbetet i miljöcertifierade fastigheter efter BREEAM:s standard. Vinnaren kommer att utses i mars 2018.

Under juni tillträdde SPP Fastigheter ett markområde i Helsingborg för ett bostadsutvecklingsprojekt, med beräknad första inflyttning under 2019. Samma månad tecknades ett kontrakt om förvärv av en handelsportfölj bestående av 12 fastigheter. I augusti tillträdde 10 av fastigheterna och tillträde för de två återstående förväntas preliminärt ske under Q3 2018.

Under Q4 har en hotell- och kontorsfastighet vid Nya Karolinska Sjukhuset i Solna tillträtts samt även tre vårdboenden i Gävle, Norrtälje och Upplands Väsby.

Under året har fastigheter tillträtts för 3,5 miljarder kronor. Sedan tidigare har avtal tecknats för ytterligare fastigheter (inkl projektutgifter) uppgående till ca 1,1 miljard kronor med tillträde från 2018 och fram till slutet av 2019.

Utdelning

Per den 31 december 2017 uppgick Solvens II kvoten till 165 procent. Den föreslagna utdelningen på 1 000 miljoner kronor reducerar Solvens II kvoten till 154 procent. Styrelsens förslag till aktieutdelning har beaktat bolagets kapitalsituation, förväntad framtida intjäning och bolagets ORSA-stresstester.

SPP ingår i världens mest hållbara försäkringskoncern

Ungefär hälften av allt kapital på världens börser utgörs av pensioner. Kapitalet är helt avgörande för att få till ett grönt skifte. SPP arbetar för att skapa långsiktig bra avkastning för sina kunder, utan att det sker på bekostnad av människor och miljö. Hållbarhet är fullt integrerat i hela verksamheten. Sociala och miljömässiga aspekter vägs in tillsammans med ekonomiska parametrar i alla beslut som fattas, från mindre inköpsfrågor till stora investeringsbeslut.

SPPs styrande principer

Storebrandkoncernen har sedan länge uppfyllt och signerat FNs principer för ansvarsfullt företagande, Global Compact, samt FNs principer för hållbara investeringar, UNPRI, som båda ligger till grund för hur koncernen bedriver sitt arbete. Koncernen stödjer FNs konventioner om mänskliga rättigheter, FNs miljökonventioner, ILOs konventioner och FNs konvention mot korruption. Storebrand/SPP har också undertecknat FNs principer för hållbar försäkring, PSI, Montréal Pledge och CDP.

Hållbara investeringar - välja in, välja bort och påverka

Satsningen på hållbara investeringar är av strategisk betydelse för koncernen i syfte att skapa bra långsiktig avkastning. 2 500 bolag rankas och ges en poäng mellan 0-100. De bästa bolagen är både finansiellt stabila, har en effektiv resursanvändning och är positionerade för lönsam tillväxt genom produkter och tjänster som bidrar till en mer hållbar utveckling.

Investeringarna förvaltas enligt Storebrands standard för hållbara investeringar. Detta är viktigt både för att minska risken och för att kunder ska känna sig trygga med att investeringarna lever upp till internationella normer och regler. Det innebär bland annat att vi avstår från investeringar i bolag som medverkar till:

- kränkningar av mänskliga rättigheter, folkrätt
- korruption och ekonomisk brottslighet
- allvarlig klimat- och miljöskada
- kontroversiella vapen; landminor, klusterbomber och kärnvapen
- tobak
- låg hållbarhetsrating (i branscher med hög risk)

Koncernen analyserar kontinuerligt och systematiskt olika branscher ur ett hållbarhetsperspektiv. De bolag inom högriskindustrier som är sämst på att ta samhällsansvar och genomföra klimatinsatser exkluderas. Exempelvis är bolag som i huvudsak sysslar med kolkraft, oljesandstillverkning och palmoljaextraktion exkluderade. Definitionen på en högriskindustri är bland annat bolag inom branscherna olja och gas, textil, kemi, läkemedel, elkraft, papper och skog, gruvarbete samt sjöfart. Att begränsa användningen av fossila bränslen är ett sätt att minska effekterna av klimatförändringen, som är den största riskfaktorn inom hållbar utveckling och en stor risk för finansiell stabilitet. För fonder med fossilkriterier gäller, förutom Storebrandstandarden, att bolag vars omsättning till mer än 5 procent kommer från fossila bränslen eller bolag med stora fossilreserver exkluderas.

Storebrand/SPP använder sin position som ägare för att påverka bolagen till förbättringar. Det innebär att det förs en kontinuerlig dialog med bolag kring bland annat ägarstyrning och företagsledning, miljö, bekämpning av korruption samt mänskliga rättigheter. Genom koncernens engagemang i FNs Principles for Responsible Investments (UNPRI) har samarbeten med andra investerare vid flera tillfällen påverkat bolag i en önskvärd riktning.

Utmärkelser och samarbeten

Moderbolaget Storebrand är bland annat med på Euronext Vigeo Index, där de 120 bästa företagen i Europa på hållbarhetsanalys finns med, och utsågs under World Economic Forum i Davos till världens mest hållbara försäkringskoncern i Corporate Knights "Global 100". SPP faller också väl ut i förmedlarna Söderberg & Partners och Max Matthiessens rapporter om de svenska pensionsbolagens hållbarhetsarbete.

Tillsammans med andra investerare och olika organisationer verkar SPP för en hållbar samhällsutveckling via olika forum och initiativ. Exempel på några av dessa är:

- CDP
- Fossilfritt Sverige
- The Green Bond Principles
- PRI Montreal Pledge
- The Portfolio Decarbonization Coalition (PDC)
- UNEP Finance Initiative
- UN Global Compact
- PRI Principles for Responsible Investments
- Sida
- SWESIF
- Transparency International
- Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD)

Med de globala målen som utgångspunkt

År 2015 antogs 17 Globala mål som förbinder världens ledare att arbeta för en ekonomisk, social och hållbar utveckling. Målen gäller alla FNs medlemsländer. Storebrand/SPPs nuvarande analys omfattar redan idag indirekt flera av målen. Successivt har kraven höjts och analysmodellen förfinats för att identifiera de hållbara vinnarna. Som ett nästa steg i arbetet med att vidareutveckla analysen har Storebrand/SPP beslutat att analysen även konkret ska omfatta de globala målen. Delvis för att markera att koncernen är en del av den globala agendan men också för att få en tydligare riktning och för att kunna påvisa effekt. Grunden från den gamla metodiken ligger kvar men istället för att se hur bolagen möter megatrenderna studeras hur bolagen agerar för att möta de globala målen med en analys som blir tematisk istället för sektorbaserad.

Klimatneutrala

Som ett kunskapsföretag är Storebrandkoncernens miljöbelastning relativt låg. Den mängd utsläpp som ändå uppstår kompenseras via organisationen Wildlife Works så att nettosumman av klimatpåverkan blir noll. Storebrand/SPP har klimatkompenserat sedan 2007 via olika organisationer.

Förvaltningsberättelse, fortsättning

Exempel på samhällsengagemang

SPPs största bidrag till en hållbar utveckling är hur kundernas kapital placeras, men utöver det har SPP även andra hållbara engagemang. Exempel på det är "Klart du kan!" och "Welcome App". "Klart du kan!" är ett stipendium för dem med en idé om hur världen kan bli lite bättre genom lokala initiativ som tar samhällsansvar. Sedan starten 2010 har fler än 70 organisationer fått hjälp med att ta ett steg i riktning mot att förverkliga sina drömmar och visioner. Stipendiesumman uppgår till maximalt 50 000 kr per stipendiat och delas inte ut till vinstdrivande verksamhet. "Welcome App" är ett initiativ som hjälper företag att involvera sig i integration tillsammans med de anställda genom en app. "Welcome App" räknar med att flera hundra nyanlända kommer i kontakt med SPP under tiden som samarbetet pågår.

Ändringar i årsredovisningslagen

Storebrandkoncernen har arbetat med hållbarhet i över 20 år. Koncernen har publicerat miljörapporter sedan 1995 och hållbarhetsrapporter sedan 1999. Hållbarhetsredovisning för moderbolaget i koncernen har varit en integrerad del av årsredovisningen och har certifierats av en oberoende tredje part sedan 2008. Syftet med dessa rapporter är att ge en helhetsbild av koncernens värdeskapande.

Enligt ändringar i årsredovisningslagen ska större företag eller företag av allmänt intresse publicera en hållbarhetsrapport, antingen som en del av förvaltningsberättelsen eller som en separat rapport. Lagändringarna trädde i kraft den 1 december 2016 och tillämpas för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2016.

SPP Pension & Försäkring upprättar inte en egen lagstadgad hållbarhetsrapport enligt 6 kap 10§ Årsredovisningslagen. Moderföretaget, Storebrand ASA org.nr 916 300 484, upprättar hållbarhetsrapport för koncernen där SPP Pension & Försäkring ingår. Koncernens hållbarhetsrapport är en del av koncernens årsredovisning och finns tillgänglig på www.storebrand.no. Årsredovisningen för Storebrand ASA avseende 2017 publiceras den 19 mars 2018.

Förväntningar avseende framtida utveckling

SPP Pension & Försäkring erbjuder sparande både i form av fondförsäkring, traditionell försäkring med garanterad ränta samt riskförsäkring. Kunderna har valt att teckna fondförsäkring i allt större utsträckning under de senaste åren. Försäkringsbeståndet inom garanterad ränta är äldre än inom fondförsäkring vilket innebär att pensionsutbetalningarna inom garanterad ränta kommer att vara högre än inom fondförsäkring de närmaste åren. Andelen förvaltad kapital som utgörs av fondförsäkring förväntas därmed fortsätta att öka.

SPP Pension & Försäkring är genom de olika produktområdena exponerat mot ett flertal olika risker. På kort sikt utgörs den största resultatpåverkande risken av fallande priser på aktie- och fastighetsmarknader samt ökade kreditspreadar. Räntorna har sjunkit till historiskt låga nivåer. Genom ränteriskmatchning är SPP Pension & Försäkrings exponering mot fallande räntor relativt begränsad, både vad gäller bolagets resultat och soliditet. I hållande låga räntor under en längre tid skulle dock medföra svårigheter att skapa god avkastning vilket kan resultera i en försvagning av bolagets finansiella ställning. För att motverka effekterna av det låga ränteläget sker placeringar i tillgångar där kredit- och illikviditetspremier på ett kapitaleffektivt sätt bidrar till en ökad avkastning. Andelen tillgångar som investeras i låneplaceringar och fastigheter förväntas öka.

Inom regelverksområdet kommer ett flertal förändringar som påverkar SPP Pension & Försäkring och andra bolag inom koncernen. Av de regelverksförändringar som idag är kända kan nämnas MIFID2, IDD och dataskyddsförordningen (GDPR). Dessa kan komma att påverka riskerna och riskbilden i bolaget. SPP Pension & Försäkring bevakar kontinuerligt föreslagna förändringar och analyserar konsekvenserna för bolaget.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultat före skatt uppgick till 556 (545) miljoner kronor för 2017. Administrationsresultatet var 68 miljoner kronor högre under 2017 än föregående år. Intäkterna ökade som en följd av tillväxten i det förvaltade kapitalet. Dessutom var kostnaderna lägre än 2016 där en fortsatt god kostnadskontroll bidrog.

EIOPA har föreslagit en modelländring av den räntekurva som används vid beräkning av Solvens II. SPP följer i huvudsak den räntan även i affärsredovisningen. Förslaget innebär att den långsiktiga värderingsräntan (UFR) sänks från idag 4,20 procent till 3,65 procent. Minskningen är dock maximalt 0,15 procent per år. EU kommissionen har ännu inte godkänt ändringen, men att en ändring kommer att ske har bedömts som sannolikt. SPP har gjort en avsättning för latent kapitaltillskott (LKT) med 200 miljoner kronor under 2017 som är den bedömda effekten av en sänkning av UFR från 4,20 procent till 3,65 procent.

Exklusive avsättningen för sänkt UFR har det finansiella resultatet utvecklats väl som en följd av en god avkastning inom framför allt aktie- och kreditportföljerna. Dessutom har fastighetsportföljen haft en mycket god avkastning. Det har inneburit att kunderna har fått en bra avkastning och att bolaget erhållit avkastningsdelning. Finansiellt resultat före avsättning till ny UFR uppgick till 236 miljoner kronor. Efter avsättningen var finansiellt resultat 36 miljoner kronor.

Förvaltningskostnadsprocenten för SPP Pension & Försäkring uppgick till 0,63 (0,66) procent. Bolagets kostnader påverkar inte avgiftsuttaget mot kund.

Premieinkomst

Premieinkomsten för försäkring med garanterad ränta och riskförsäkring 2017 uppgick till 2 356 (2 229) miljoner kronor. Premier i fondförsäkring redovisas som insättningar till investeringskontrakt i balansräkningen. Dessa uppgick 2017 till 5 992 (5 277) miljoner kronor. För mer information se not 4.

Intäkter från investeringsavtal

Intäkter från investeringsavtal redovisas från 2017 som separat post i resultaträkningen. Intäkter från investeringsavtal uppgick 2017 till 461 (421) miljoner kronor.

Kapitalavkastning

Året inleddes med många politiska frågetecken. I Europa hade många länder där populistiska partier hade tagit stora kliv framåt val under 2017. Många trodde att det skulle kunna rita om den politiska kartan, men vid valutgången visade det sig att de inte fick så stor makt som befarat.

Centralbankerna har under året reducerat sina penningpolitiska stimulanser. Stimulanserna har bidragit till att hålla även de längre räntorna låga. Både korta och långa svenska statsobligationsräntor har under året stigit med 10 respektive 20 baspunkter. Riksbankens reporänta har dock under hela året legat på minus 0,5%.

Företagsobligationer har haft en mycket bra avkastning mest drivet av minskande riskpremier. På aktiemaknaderna har tillväxtländerna haft ett mycket bra år med väsentligt bättre avkastning än övriga marknader. Dock är det stora regionala skillnader med ett mycket starkt Asien och ett inte lika starkt Latinamerika och Östeuropa. Även teknologiaktier har gått mycket bra.

Det finns en oro för hushållens skuldsättning vilket resulterade i att regeringen införde nya amorteringskrav. Under hösten har priserna på privatbostäder i Sverige gått ned med drygt 7% från toppen. Detta har inte spillt över på den kommersiella fastighetsmarknaden som istället har fortsatt att gå mycket starkt.

Sammanvägt har detta lett till att samtliga portföljer har haft en positiv avkastning i år. Totalavkastningen för det premiebestämde beståndet uppgick till 4,0 procent. I det förmånsbestämde beståndet uppgick den till 3,7 procent. Se totalavkastningstabellen på sidan 8.

Förvaltningsberättelse, fortsättning

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar för försäkring med garanterad ränta och riskförsäkring uppgick till 5 577 (5 718) miljoner kronor. Försäkringsersättningar i fondförsäkring redovisas som uttag avseende investeringskontrakt i balansräkningen. Dessa uppgick till 3 765 (3 187) miljoner kronor. För mer information se not 8.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar är summan av livförsäkringsavsättningar, avsättningar för oreglerade skador, garanterad och villkorad återbäring samt fondförsäkringsåtaganden och motsvarar det samlade kapitalet för gällande försäkringsavtal. Dessa avsättningar uppgick till 174 132 (166 300) miljoner kronor, varav försäkringstekniska avsättningar för vilka försäkringstagarna bär risken uppgick till 94 609 (84 791) miljoner kronor.

Driftskostnader

Driftskostnaderna uppgick till 1 101 (1 017) miljoner kronor. För mer information se not 11.

Avskrivningar immateriella tillgångar

Vid fusionen med SPP Livförsäkring AB erhöll SPP Pension & Försäkring koncernmässig goodwill och immateriella tillgångar om totalt 1 380 miljoner kronor. De immateriella tillgångarna har under 2017 skrivits av med 153 (153) miljoner kronor. Under 2017 har 61 (26) miljoner kronor aktiverats. Inga avskrivningar av dessa har skett under 2017. För mer information se not 17.

Förvalt kapital

Det förvaltrade kapitalet för försäkringstagarnas räkning steg under året och uppgick per den 31 december 2017 till 170 (162) miljarder kronor, varav fondförsäkring uppgick till 88 (79) miljarder kronor.

Alternativ resultaträkning

Den traditionella resultaträkningen i ett livförsäkringsbolag är i regel svår att överblicka och analysera. För att underlätta och öka förståelsen för hur resultatet har uppstått och utvecklats har SPP Pension & Försäkring tagit fram en alternativ resultaträkning.

(miljoner kronor)	2017	2016
Administrationsresultat	418	350
Riskresultat	161	73
Finansiellt resultat	37	183
Avskrivning immateriella tillgångar	-153	-153
Övrigt	7	35
Årets resultat före bokslutsdispositioner och skatt	470	488

Administrationsresultat

(miljoner kronor)	2017	2016
- Kapitalavgifter	816	788
- Premieavgifter	84	95
- Övriga intäkter	509	473
Summa intäkter	1 409	1 356
Summa kostnader	-991	-1 006
Summa	418	350

Administrationsresultatet uppgick till 418 (350) miljoner kronor. Huvuddelen av intäkterna är relaterade till det kapital som förvaltas för kunders räkning. Under 2017 har det förvaltrade kapitalet varit högre än under 2016. Det är främst ökade volymer inom fondförsäkring som bidragit till ökningen.

Under 2017 har kapitalet som förvaltas för kunders räkning ökat från totalt 162 miljarder kronor vid ingången av året till 170 miljarder vid utgången av året. En fortsatt växling från försäkring med garanterad ränta till fondförsäkring har skett. Inom fondförsäkring har

kapitalet under året ökat från 79 miljarder kronor till 88 miljarder kronor. Det har skett både genom värdetillväxt och ökade premier och flytt in volymer. Det förvaltrade kapitalet inom försäkring med garanterad ränta var 82 miljarder kronor (83 miljarder kronor). Det innebär att fondförsäkring står för cirka 52 procent av det totala förvaltrade kapitalet. Cirka 75 procent av intäkterna inom administrationsresultatet är direkt relaterade till det förvaltrade kapitalet. En fortsatt god kostnadskontroll bidrog till att kostnaderna sjönk med 1 procent från -1 006 miljoner kronor till -991 kronor.

Riskresultat

(miljoner kronor)	2017	2016
Livsfallsresultat	67	-54
Dödsfallsresultat	21	57
Sjukresultat	95	90
Återförsäkring	-2	-3
Övrigt	-20	-17
Summa	161	73

Inom fondförsäkring är försäkringsrisken relativt begränsad och det huvudsakliga resultatet kommer från sjukförsäkring samt livs- och dödsfallsexponeringar inom försäkring med garanterad ränta. Det var framför allt ett fortsatt positivt resultat inom sjukförsäkring och ett väsentligt förbättrat livsfallsresultat som bidrog till det ökade riskresultatet.

I slutet av 2016 gjordes prisjusteringar för att uppnå ett positivt och mer balanserat resultat för både livsfalls- och dödsfallsrisker. För stora dödsfalls- och sjukfallsexponeringar har återförsäkring tecknats. Resultatet för återförsäkring avser skillnaden mellan ersättningarna från återförsäkrare och de premier som erlagts.

Finansiellt resultat

(miljoner kronor)	2017	2016
Avkastningsdelning	97	244
Indexeringsavgift	7	3
Förändring av kapitaltillskott	-66	-86
Övrigt	0	22
Summa	37	183

I fondförsäkring tillfaller hela avkastningen kunderna. För försäkringar med garanterad ränta består det finansiella resultatet främst av tre komponenter; avkastningsdelning, indexeringsavgift samt förändring av latent kapitaltillskott.

Som en följd av god avkastning i kundportföljerna med garanterad ränta uppgick avkastningsdelningen till 97 (244) miljoner kronor. Indexeringsavgiften i det förmånsbestämde försäkringsbeståndet uppgick till 7 (3) miljoner kronor.

Löpande görs en värdering av det garanterade åtagandet. Om det garanterade åtagandet är högre än försäkringskapitalet görs en avsättning i form av latent kapitaltillskott. Förändringen i latent kapitaltillskott uppgick till -66 (-86) miljoner kronor. Av förändringen i latent kapitaltillskott beror -200 miljoner kronor på den avsättning som har gjorts för att den långsiktiga värderingsräntan förväntas sänkas från 4,20 procent till 3,65 procent

Övrigt resultat

(miljoner kronor)	2017	2016
Avkastning på eget kapital	25	56
Räntekostnader på förlagslån	-15	-17
Avkastningsskatt	-133	-146
Uttagen avkastningsskatt	130	142
Summa	7	35

Bolagets egna tillgångar som motsvarar det egna kapitalet samt förlagslån förvaltas huvudsakligen i korta räntebärande tillgångar

Förvaltningsberättelse, fortsättning

och redovisas som Avkastning på eget kapital. Räntekostnaden för förlagslån under 2017 avser huvudsakligen den ränteersättning som utbetalades i samband med inlösen av lånen.

Definition av finansiella mått och nyckeltal

Den europeiska tillsynsmyndigheten ESMA har publicerat riktlinjer om upplysningar av alternativa finansiella mått och nyckeltal i finansiella rapporter för företag som har emitterat noterade värdepapper och som inte definieras enligt IFRS. SPP Pension & Försäkring har inte längre något noterat förlagslån, men väljer ändå att presentera ett antal finansiella mått i årsredovisningen som inte definieras enligt IFRS. Företagsledningen anser att dessa ger värdefull kompletterande information till bolagets intressenter om företagens finansiella resultat och ställning. Följande alternativa finansiella mått och nyckeltal finns inte definierade i IFRS, lag om årsredovisning i försäkringsföretag, försäkringsrörelselagen eller Finansinspektionens föreskrifter om årsredovisning i försäkringsföretag:

Solvens II kvot

Solvens II kvoten uttrycker förhållandet mellan kapitalbasen och det lagstadgade solvenskapitalkravet såsom dessa definieras enligt 7 och 8 kapitlet i försäkringsrörelselagen. Regelverket förändrades den 1 januari 2016 då Solvens II-regelverket trädde ikraft. Solvens II kvoten presenteras i femårsöversikten.

Definitioner av de olika delresultaten i den alternativa resultaträkningen

De olika delresultaten i den alternativa resultaträkningen presenteras i förvaltningsberättelsens avsnitt Alternativ resultaträkning.

Administrationsresultat

Administrationsresultatet är skillnaden mellan de avgifter som, enligt försäkringsvillkoren, tas ut från försäkringarna och bolagets faktiska driftskostnader. Intäkterna består av avgifter som är baserade på försäkringarnas kapital, premievolymer eller antal i form av styckeavgifter. Driftskostnaderna består till exempel av kostnader för personal, marknadsföring, provisioner och IT.

Riskresultat

Riskresultatet utgörs av skillnaden mellan bolagets prissättning av biometrisk risker och deras faktiska utfall. Med biometrisk risker avses dödsfall, långt liv, sjuk- och olycksfall. Mer om riskresultatet finns att läsa i not 3.

Finansiellt resultat

För försäkringar med garanterad ränta är det främst tre komponenter, avkastningsdelning, indexeringsavgift samt latent kapitaltillskott för att täcka det garanterade åtagandet, som påverkar det finansiella resultatet. Om totalavkastningen, för en premiebestämd försäkring, överstiger försäkringens garanterade ränta under ett kalenderår uppstår avkastningsdelning.

Vid avkastningsdelning erhåller den försäkrade 90 procent av totalavkastningen, dock minst den garanterade räntan och bolaget resterande andel i totalavkastningen. Bolagets del av totalavkastningen, avkastningsdelningen, blir då en intäkt i det finansiella resultatet.

På nya premier som inbetalas från 2016 inom premiebestämd försäkring är garantin 1,25 procent av 85 procent av den inbetalda premien. Ingen avkastningsdelning utgår på dessa premier, istället utgår en garantiavgift.

För förmånsbestämda försäkringar har bolaget rätt att ta ut en indexeringsavgift om det kollektiva överskottet tillåter en indexering av försäkringarna, maximalt motsvarande förändringen i konsumentprisindex (KPI) mellan de två närmast föregående septembermånaderna. Hälften av avgiften tas ut om utgående pensioner kan indexeras med hela förändringen av KPI, eller om pensionerna lämnas oförändrade vid negativ utveckling av KPI. Om

utvecklingen i KPI har varit negativ har bolaget rätt att ta ut indexeringsavgiften så länge de utgående pensionerna inte sänks. Hel avgift tas ut om även fribrev kan räknas upp med hela KPI-förändringen. Hel avgift motsvarar 0,8 procent av försäkringskapitalet.

Löpande görs en marknadsvärdering av det garanterade åtagandet. Om det garanterade åtagandet är högre än försäkringskapitalet görs en avsättning i form av latent kapitaltillskott. Om försäkringskapitalet skulle understiga det garanterade värdet när försäkring börjar betalas ut skjuter bolaget till kapital upp till det garanterade värdet i form av realiserat kapitaltillskott. Ytterligare kapitaltillskott kan uppstå när försäkringskapitalet, under utbetalningsfasen, inte är tillräckligt för att finansiera de garanterade åtagandena.

För riskprodukter redovisas skillnaden mellan avkastning och förändringar i försäkringstekniska avsättningar till följd av ränterörelser i det finansiella resultatet.

Övrigt resultat

Övrigt resultat utgörs av avkastningen på de tillgångar som inte förvaltas för försäkringstagarnas räkning (eget kapital) och räntekostnader för förlagslån. Även uttag av avkastningsskatt redovisas under övrigt resultat.

Förvalt kapital

Avser de tillgångar inom sparandeförsäkring som förvaltas för försäkringstagarnas räkning. För fondförsäkring utgörs dessa av Fondförsäkringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken. För försäkring med garanterad ränta utgörs dessa av försäkringskapitalet (Försäkringstekniska avsättningar för försäkringar med garanterad ränta reducerat med avsättningar för latent kapitaltillskott). Förvalt kapital presenteras i förvaltningsberättelsens avsnitt Resultat och ekonomisk ställning.

Direktavkastning

	2017	2016
Direktavkastning, procent	2,66	2,93

Direktavkastningen beräknas som utdelning på aktier och andelar och ränteintäkter i livförsäkringsrörelsens tekniska resultat i relation till årets genomsnittliga förvaldade kapital inom traditionell försäkring med garanterad ränta. Det förvaldade kapitalet redovisas under placeringstillgångar samt kassa och bank. Det kapital som inte förvaltas för försäkringstagarnas räkning exkluderas. Det ger en mer rättvisande bild av direktavkastningen på det kapital som förvaltas för försäkringstagarnas räkning.

Förvaltningsberättelse, fortsättning

Totalavkastning

Totalavkastningen för perioden framgår av nedanstående tabell.

Traditionellt förvaltad kapital	Marknadsvärden (miljoner kronor)		Totalavkastning (procent)				
	2017-12-31	2016-12-31	2017	2016	2015	2014	2013
Aktier	5 260	4 480	13,4	14,7	5,6	24,8	20,9
Räntebärande	66 362	71 255	1,9	5,3	-0,3	11,4	3,7
Fastigheter	9 913	6 722	9,6	13,0	9,4	12,7	5,5
Totalt	81 535	82 457	3,9	5,9	0,8	12,3	1,8

Totalavkastningen är beräknad enligt 6 kapitlet i Finansinspektionens föreskrift FFFS 2015:12, utifrån resultat- och balansräkningens poster. Avkastning från fastigheter är hänförlig till innehav i fastighetsförvaltande dotterbolag. Fastigheternas värdeförändring tillfaller försäkrings-tagarna.

Medarbetare och miljö**Medarbetare**

Medelantalet anställda i SPP Pension & Försäkring var 386 (406) under 2017, och vid årets slut 378 (394) anställda.

Jämställdhet

SPP Pension & Försäkring arbetar aktivt för en jämn fördelning mellan kvinnor och män på alla nivåer i organisationen. Andelen kvinnliga medarbetare är per 31 december 2017 55 procent, och kvinnliga chefer 47 procent. Genom att säkra en jämn könsfördelning förebyggs och reduceras risken för sexuella trakasserier. Erfarenheter visar att det är särskilt i miljöer med obalans och skeva maktförhållanden som den här typen av situationer kan uppstå och vara svåra att hantera. En jämställdhetsstrategi har dessutom pågått under 2017, där Storebrand tagit initiativ till ett program, FiftyFifty, för att öka jämställdheten i näringslivets toppskikt.

Sjukfrånvaro och friskvård

SPP Pension & Försäkrings sjukfrånvaro har sedan flera år tillbaka varit stabil. Den samlade sjukfrånvaron år 2017 var 3,4 (3,1) procent. Samtliga medarbetare omfattas av en företagsbetald sjukvårdsförsäkring genom DKV Hälsa. Bolaget har dessutom avtal med företagshälsovården Feelgood.

Kompetens

SPP Pension & Försäkring arbetar fortlöpande med att säkerställa att rätt kompetens finns för att skapa bästa möjliga resultat och konkurrenskraft. Medarbetarnas behov av utveckling utvärderas och diskuteras löpande i vardagen. Lärande och utveckling sker i det dagliga arbetet och utmanande arbetsuppgifter skapar möjligheter till en rörlighet inom koncernen. Under 2017 har ett antal chefer gått Storebrand Akademien, som är ett internt utvecklingsprogram med fokus på ledarskapet kopplat till koncernens strategiska mål och handlingsplaner.

Etik och förhållningssätt

SPP Pension & Försäkrings verksamhet bygger på förtroende och ställer höga krav på medarbetarnas etiska förhållningssätt. Alla anställda ska årligen genomföra e-learning i etik, klagomålshandling samt penningtvätt. På intranätet finns också processer och rutiner för att säkra en sund arbetsmiljö och bland annat motverka kränkande särbehandling

Miljö

Miljöfrågorna är centrala i SPP Pension och Försäkrings verksamhet. Så långt det är tekniskt och ekonomiskt möjligt ska bolaget medverka till en långsiktigt hållbar utveckling och orsaka så lite miljöpåverkan som möjligt. Grundprincipen för miljöarbetet ska vara att i möjligaste mån reducera utsläpp och miljöpåverkan. Kompensation skall ske för det som inte kan reduceras.

Ett aktivt arbete med att minimera energi- och resursförbrukning i linje med miljöarbetet inom koncernen pågår kontinuerligt.

Detta inkluderar bland annat återvinning av kontorsprodukter och annat material. Vid inköp prioriteras miljövänliga alternativ.

Ett konsekvent och långsiktigt miljöarbete ger både miljövinster och kostnadsbesparingar.

Kontinuerliga åtgärder vidtas för att minska såväl energi- som pappersförbrukning och detta mäts och utvärderas årligen.

Regelverksförändringar**GDPR**

Den 14 april 2016 antog Europaparlamentet den nya EU-förordningen om dataskydd som ska ersätta den svenska personuppgiftslagen. Bland annat ställs strängare krav på att företag och andra organisationer ska informera om hur de hanterar enskildas personuppgifter och när man har rätt att få uppgifter raderade. Datainspektionen ska kunna döma ut en "administrativ sanktionsavgift", en form av böter, på upp till 20 miljoner euro, om företag inte lämnar information till registrerade, hanterar personuppgifter utan lagligt stöd, inte anmäler en säkerhetsincident till Datainspektionen eller inte skyddar personuppgifter med lämpliga säkerhetsåtgärder. Förordningen som kallas "allmän dataskyddsförordning" börjar gälla den 25 maj 2018. Ett koncerngemensamt projekt pågår sedan ca ett och ett halvt år tillbaka för att anpassa verksamheten till de nya reglerna. Projektet har genomfört en kartläggning med gapanalys och arbetar med genomförandefasen. Det är ett omfattande regelverk som innebär väsentliga ändringar och anpassningar i IT-system, arbetssätt, rutiner, resurser m.m. på SPP.

Solvens II

Det pågår en översyn av kapitalkravet. EIOPA har fått två beställningar om tekniska råd från EU kommissionen beträffande justeringar av kapitalkraven i Solvens II. Den 28 februari 2018 publicerade EIOPA den andra delen av dokumentpaketet med tekniska råd till EU kommissionen.

Det handlar främst om ändringar av vissa kapitalrisker, som katastrofrisker, noterade aktier, skulder utan kreditbetyg och ränterisker.

SPP bevakar utvecklingen och deltar i referensgruppen på Svensk Försäkring.

Tjänstepensionsregelverk

Tjänstepensionsdirektivet (IORP II), som är ett minimidirektiv, ska implementeras i svensk rätt senast 13 januari 2019. Regeringens avsikt är att skapa en ny rörelsereglering för tjänstepensionsföretag på grundval av IORP II, men med en förstärkt kapitalkravsreglering. Finansinspektionen, (FI), fick i mars 2017 uppdrag från regeringen att lämna förslag till kapitalkravsreglering för tjänstepensionsföretag efter samråd med branschen. FI lämnade sin rapport den 1 september och föreslår ett schablonmässigt och ett riskkänsligt kapitalkrav. Avseende det riskkänsliga kapitalkravet föreslås vilka relevanta risker som bör ingå och hur, men överläm-

Förvaltningsberättelse, fortsättning

nar frågan om skyddsnivå till regeringen. Ett annat förslag är att möjligheten att ombilda verksamhet till tjänstepensionsföretag ska upphöra i samband med att övergångsregleringen i Solvens II löper ut 31 december 2019.

Detta diskuteras i branschen, då flera försäkringsföretag anser att det inte ska vara någon tidsgräns för möjligheten att gå mellan försäkringsrörelselagen och den nya rörelseregleringen för tjänstepensionsföretag.

SPP har valt att tillämpa Solvens II på hela verksamheten, men är delaktiga i diskussionerna i branschen och bevakar utvecklingen av regelverket avseende tjänstepensionsföretag.

MiFID II

Proposition 2016/17:162 publicerades den 5 april 2017 med förslag till ökat kundskydd på värdepappersmarknaden. Gällande provisionsfrågan innebär förslaget att provisionsförbud införs för oberoende investeringsrådgivning och portföljförvaltning; utom i det fall då ersättningen lämnas vidare till kunden. För icke oberoende investeringsrådgivning och andra investeringstjänster är endast provisioner som bland annat höjer kvaliteten på den tjänst som levereras till kunden tillåtna. Regelverket trädde ikraft den 3 jan 2018.

MiFID II omfattar inte försäkringsföretag, men det finns ett förslag i IDD som stadgar att i det fall då ett försäkringsföretag tillhandahåller investeringsrådgivning träffas försäkringsföretaget av vissa regler i lagen om värdepappersmarknaden. (Med investeringsrådgivning avses till exempel rådgivning om finansiella instrument inom ramen för en försäkring.)

IDD (Försäkringsdistributionsdirektivet)

Finansdepartementet publicerade i juni 2017 en departementsskrivelse (DS 2017:17) med förslag på hur IDD ska genomföras i Sverige. IDD innehåller regler om tillståndsplikt, kompetens och fortbildning, intressekonflikter, informationsplikt, produktgodkännandeprocess, rådgivning, med mera. Den nya lagen om försäkringsdistribution gäller både försäkringsförmedlare och försäkringsföretag. Sverige har valt att gå längre än direktivet i vissa fall och regeringen lämnar stort bemyndigande till FI på de flesta områdena. Om försäkringsföretag eller försäkringsförmedlare bedriver investeringsrådgivning om finansiella instrument inom ramen för en försäkring ska vissa bestämmelser i MiFID II gälla bl a beträffande lämplighetsbedömning och ersättningar till tredje part.

Regeringen har uttalat att man avser besluta lagrådsremiss inom kort och överlämna sin proposition till riksdagen senast den 10 april samt att regelverket ska vara utfärdat senast den 1 juli och ikraft den 1 oktober 2018.

Regelverket är i många frågor oklart och svårtolkat, vilket är en stor utmaning för hela branschen. IDD kan komma att påverka SPPs verksamhet avseende utbetalning av provisioner, emottagande av fondrabatter, rådgivning i form av ökade krav, krav på produktstyrning och uppföljning av målmarknader, mer detaljerad information om t.ex kostnader och avgifter. SPP är väl positionera-

de och förbereda i och med att up-frontprovisioner har borttagits, ersättning för fondförsäkring och försäkring med garanterad ränta har jämnats ut och den rörliga ersättningen för anställda rådgivare har borttagits. Det finns en intern arbetsgrupp på SPP som arbetar med implementeringen av IDD.

Priips (Packaged Retail and Insurance-based Investments Products)

EUs förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) trädde ikraft den 31 december 2017. Det har förtydligats i den delegerade förordningen till Priips att UCITS-faktabladerna får användas för att tillhandahålla information för fonder som underliggande produkt inom ett försäkringsskal (multi option product). SPP har publicerat Priip-blad om tre sidor på produkten kapitalförsäkring både för fond- och traditionell förvaltning.

En effektivare flytträtt

Finansdepartementet publicerade i augusti 2017 en promemoria med förslag till lagändringar för att förbättra konsumenternas möjligheter att påverka den egna pensionen och effektivisera möjligheterna att flytta pensionssparande. Bland annat föreslås att hela värdet i en eller flera pensionsförsäkringar ska få flyttas utan skattekonsekvenser till en annan pensionsförsäkring med samma person som försäkrad. Detta innebär att kravet på nytecknad försäkring och samma försäkringstagare tas bort. Ovanstående regler föreslås träda ikraft 1 januari 2019. Det föreslås också att avgifterna för återköp och flytt högst får uppgå till de direkta kostnaderna. Vidare får försäkringsföretagen ta ut avgifter för kvarstående anskaffningskostnader som hänförs till den återköpta/flyttade försäkringen. Anskaffningskostnaderna ska anses betalda efter fem år. De nya avgiftsreglerna föreslås gälla från 1 juli 2018. Om regeringen går vidare med detta förslag kan det bland annat komma att påverka SPPs avgiftsuttag vid flytt.

Risker och riskhantering

Som försäkringsbolag består SPP Pension & Försäkrings kärnverksamhet av att på ett medvetet och kontrollerat sätt ta och hantera olika risker för både kundernas och ägarnas räkning. Bolaget är främst exponerat för affärsrisker, marknadsrisker, försäkringsrisker, kostnadsrisker samt operativa risker. Riskerna förvaltas, kontrolleras och följs upp enligt ett system med tre försvarslinjer. I not 3 finns en beskrivning av riskerna samt en redogörelse för hur de hanteras och följs upp

Förslag till vinstdisposition

Resultatet i SPP Pension & Försäkring AB (publ) uppgick till 518 624 149 kronor efter skatt. Till årsstämmans förfogande står enligt balansräkningen vinstmedel på sammanlagt 8 685 652 149 kronor.

Balanserad vinst	8 167 027 451
Årets resultat	518 624 698
Summa	8 685 652 149

Styrelsen föreslår att fria medel disponeras på följande sätt:

I utdelning lämnas	1 000 000 000
Till nästa år överförs balanserade vinstmedel	7 685 652 149
Summa	8 685 652 149

Förslaget till utdelning har gjorts med beaktande av reglerna om skydd för bolagets egna kapital och försiktighetsregeln enligt Aktiebolagslagen 18 kap 4 §. Styrelsen har tagit hänsyn till

1) de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet, och 2) bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt. Hänsyn har även tagits till dotterbolagens ställning. Dessa beaktanden har genomförts genom att ta hänsyn till Försäkringsrörelselagens krav om solvenskvot.

Bolagets ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att bolaget kan förväntas fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som på lång sikt. Styrelsens bedömning är att bolagets egna kapital är tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens omfattning och risker.

SPP Pension & Försäkring AB (publ) har 2017 mottagit koncernbidrag på 101 834 093 kronor från moderbolaget Storebrand Holding AB och 1 432 710 kronor från Storebrand & SPP Business Services. Man har lämnat koncernbidrag på 14 442 003 kronor till SPP Spar AB, 3 080 573 kronor till SPP Konsult AB, samt 393 924 kronor till SPP Hyresförvaltning AB. Beträffande bolagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande tilläggsupplysningar.

Femårsöversikt

(miljoner kronor)	2017	2016	2015	2014	2013
Resultat					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	2 356	2 229	2 130		
Intäkter från investeringsavtal	461	421	428	361	264
Kapitalavkastningnetto i försäkringsrörelsen	3 095	4 812	258		
Värdeökning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	7 050	6 529	2 886	9 398	7 387
Försäkringsärsättningar (efter avgiven återförsäkring)	-5 577	-5 718	-6 036		
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	-6 692	-7 559	583	-9 398	-7 387
Återbäring och rabatter	-14	-2	-24		
Driftskostnader	-1 101	-1 117	-1 153	-452	-432
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	447	420	-209	133	60
Årets resultat	519	505	-358	133	60
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar (värderade till verkligt värde)	94 127	96 994	98 168	52	10
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	87 560	78 815	70 695	66 276	54 359
Försäkringstekniska avsättningar	79 523	81 509	81 261	-	-
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	94 609	84 791	76 845	66 276	54 359
Konsolideringskapital	9 073	9 059	10 555	1 435	1 302
Nyckeltal					
Förvaltningskostnadsprocent	0,6	0,7	1	0,7	0,9
Totalavkastning, premiebestämd försäkring, procent	4,0	6,7	0,3	-	-
Totalavkastning, förmånsbestämd försäkring, procent	3,7	5,4	0,1	-	-
Solvens I					
Kapitalbas			8 350	1 435	1 302
Erforderlig solvensmarginal			4 230	663	544
Solvenskvote, procent			197	216	239
Solvens II					
Kapitalbas	13 350	12 679			
SCR (Solvency Capital Requirement)	8 682	8 282			
MCR (Minimum Capital Requirement)	3 191	3 373			
Solvenskvote, procent	154	153			

Jämförelsesiffror för 2014 och bakåt inkluderar inte SPP Livförsäkring AB då det fusionerades in i SPP Pension och Försäkring 2015. Konsolideringsgrad anges inte då det inte är ett relevant mått för vinstutdelande livförsäkringsbolag.

Resultatanalys

(miljoner kronor)	Tjänstepensionsförsäkring					Övrig livförsäkring			
	Totalt 2017	Förmåns- bestämd försäkring	Avgifts- bestämd traditionell försäkring	Fond- försäkring	Tjänste- anknuten sjukför- sättning och premie- befrielse- försäkring	Individuell traditionell livför- sättning	Fond- försäkring	Grupp- liv- och tjänste- gruppliv- försäkring	Oppsägbar sjuk- och olycksfalls- försäk- ring samt premie- befrielse- försäkring
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse									
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	2 356	564	1 453	-	261	77	-	-	1
Intäkter från investeringsavtal	461	-	-	424	-	-	37	-	-
Kapitalavkastning, intäkter	3 692	1 734	1 806	-	32	120	-	-	0
Värdeökning på placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringensrisken	7 050	-	-	6 677	-	-	373	-	-
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	1 057	501	521	-	-	35	-	-	-
Övriga tekniska intäkter	1 053	223	350	412	17	27	24	-	0
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-5 577	-2 252	-2 909	-	-115	-300	-	-	-1
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	-6 692	296	-77	-6 677	-	139	-373	-	-
Återbäring och rabatter	-14	-	-	-	-14	-	-	-	-
Driftskostnader	-1 101	-197	-207	-555	-95	-14	-32	-	-1
Kapitalavkastning, kostnader	-756	-354	-368	-	-10	-24	-	-	0
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-898	-415	-433	-	-21	-29	-	-	0
Övriga tekniska kostnader	-176	-30	-36	-104	-	-2	-4	-	-
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen	-8	-4	-4	-	-	0	-	-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	447	66	96	177	55	29	25	-	0
Premieinkomst									
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	2 358	564	1 453	-	263	77	-	-	1
Premier för avgiven återförsäkring	-2	-	-	-	-2	-	-	-	-
Summa	2 356	564	1 453	-	261	77	-	-	1
Inbetalda premier bokförda i balansräkningen	5 992	-	-	5 856	-	-	136	-	-
Övriga tekniska intäkter									
Provisionsintäkter	302	0	-	285	-	-	17	-	-
Övriga intäkter	750	223	350	127	17	27	7	-	0
Summa	1 053	223	350	412	17	27	24	-	0
Försäkringsersättningar									
Utbetalda försäkringsersättningar (före avgiven återförsäkring)	5 609	2 252	2 908	-	148	300	-	-	1
Förändring i avsättning för oreglerade skador (före avgiven återförsäkring)	-32	-	1	-	-33	-	-	-	0
Summa	5 577	2 252	2 909	-	115	300	-	-	1
Utbetalda försäkringsersättningar bokförda i balansräkningen	3 765	-	-	3 498	-	-	267	-	-
Försäkringstekniska avsättningar									
Livförsäkringsavsättningar (inklusive GÅB)	78 791	37 191	38 868	-	-	2 732	-	-	-
Avsättning för oreglerade skador	731	-	-	-	725	-	-	-	6
Summa	79 522	37 191	38 868	-	725	2 732	-	-	6
Försäkringstekniska avsättningar för vilka försäkringstagaren bär risk									
Villkorad återbäring	7 049	3 036	3 827	-	-	186	-	-	-
Fondförsäkringsåtaganden	87 560	-	-	82 808	-	-	4 752	-	-
Summa	94 609	3 036	3 827	82 808	-	186	4 752	-	-

Resultaträkning

(miljoner kronor)	Not	2017	2016
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse			
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	4	2 356	2 229
Intäkter från investeringsavtal ¹⁾		461	421
Kapitalavkastning, intäkter	5	3 692	3 406
Värdeökning på placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken	29	7 050	6 529
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	6	1 057	1 696
Övriga tekniska intäkter	7	1 053	1 020
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	8	-5 577	-5 718
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	9	-6 692	-7 559
Återbäring och rabatter	10	-14	-2
Driftskostnader	11	-1 101	-1 117
Kapitalavkastning, kostnader	12	-756	-187
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	13	-898	-103
Övriga tekniska kostnader	14	-176	-181
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen		-8	-14
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		447	420
Icke-teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		447	420
Kapitalavkastning, intäkter	5	19	7
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	6	25	84
Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen		8	14
Kapitalavkastning, kostnader	12	-33	-42
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	13	-6	-
Övriga intäkter		11	6
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		471	489
Bokslutsdispositioner ²⁾		85	56
Resultat före skatt		556	545
Skatt	15	-37	-40
Periodens resultat		519	505

¹⁾ Raden "Intäkter från Investeringsavtal" har tillkommit i årsredovisningen 2017. Omklassificering har gjorts av 2016 års siffror avseende intäkter från Investeringsavtal.

²⁾ Avser netto av lämnade och erhållna koncernbidrag

Rapport över totalresultat

(miljoner kronor)	2017	2016
Periodens resultat	519	505
Poster som kan omklassificeras till resultaträkningen		
Omräkning av utländsk verksamhet	0	-
Aktuariella vinster och förluster	-	-
Övrigt totalresultat som tillfaller kunder	-	-
Övrigt totalresultat	0	-
Periodens totalresultat	519	505

Balansräkning

(miljoner kronor)	Not	2017-12-31	2016-12-31
Tillgångar			
Immateriella tillgångar			
Goodwill	16	121	182
Andra immateriella tillgångar	17	911	945
Summa		1 032	1 127
Placeringsstillgångar			
Byggnader och mark	18, 22, 23	9	10
Aktier och andelar i koncernföretag	19, 22, 23	2 035	1 436
Lån till koncernföretag	20, 22	6 965	4 402
Aktier och andelar i intresseföretag	21, 22, 23	395	348
Aktier och andelar	22, 23, 24	5 754	4 942
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	22, 23, 25	70 540	78 816
Derivat	22, 23, 26	2 359	3 460
Övriga lån	22, 27	4 880	2 476
Övriga finansiella tillgångar	22, 28	1 191	1 104
Summa		94 128	96 994
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken			
Fondförsäkringstillgångar	29	87 560	78 815
Summa		87 560	78 815
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	30	2	1
Uppskjuten skattefordran	15	71	109
Övriga fordringar	31	2 337	1 450
Summa		2 410	1 560
Andra tillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	32	6	11
Kassa och bank		886	818
Summa		892	829
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Förutbetalda anskaffningskostnader	33	538	530
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		62	76
Summa		600	606
Summa tillgångar		186 622	179 931

Balansräkning, fortsättning

(miljoner kronor)	Not	2017-12-31	2016-12-31
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		280	280
Reservfond		20	20
Fond för utvecklingsutgifter		87	26
Summa		387	326
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		8 167	8 228
Årets resultat		519	505
Summa		8 686	8 733
Summa		9 073	9 059
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Livförsäkringsavsättning	34	78 792	80 728
Oreglerade skador	34, 35	731	781
Summa		79 523	81 509
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Villkorad återbäring	34	7 049	5 976
Fondförsäkringsåtaganden	29	87 560	78 815
Summa		94 609	84 791
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring	36	311	262
Skulder avseende återförsäkring		1	1
Derivat	22, 23, 26	719	846
Övriga skulder	37	2 297	3 348
Summa		3 328	4 457
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	38	89	115
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		186 622	179 931

Rapport över förändring i eget kapital

Moderbolaget (miljoner kronor)	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital		Summa eget kapital
	Aktie- kapital	Reserv- fond	Fond för utvecklings- utgifter	Överkurs- fond	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat	
Ingående balans per 1 januari 2016	280	20	-	14 882	-4 627	10 555
Totalresultat						
Årets resultat	-	-	-	-	505	505
Övrigt totalresultat	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	-	-	-	-	505	505
Transaktioner med aktieägare:						
Överföring från överkursfond till balanserade vinstmedel	-	-	-	-14 882	14 882	-
Avsättning till bunden fond	-	-	26	-	-26	-
Utdelning	-	-	-	-	-2 000	-2 000
Summa	-	-	26	-14 882	12 856	-2 000
Utgående balans per 31 december 2016	280	20	26	-	8 734	9 059

(miljoner kronor)	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital		Summa eget kapital
	Aktie- kapital	Reserv- fond	Fond för utvecklings- utgifter	Överkurs- fond	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat	
Ingående balans per 1 januari 2017	280	20	26	-	8 734	9 059
Totalresultat						
Årets resultat	-	-	-	-	519	519
Övrigt totalresultat	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	-	-	-	-	519	519
Transaktioner med aktieägare:						
Överföring från överkursfond till balanserade vinstmedel	-	-	-	-	-	-
Avsättning till bunden fond	-	-	61	-	-61	-
Utdelning	-	-	-	-	-505	-505
Summa	-	-	61	-	-566	-505
Utgående balans per 31 december 2017	280	20	87	-	8 687	9 073

Kassaflödesanalys

(miljoner kronor)	2017	2016
Löpande verksamhet		
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	471	489
Justering för ej kassaflödespåverkande poster i rörelseresultatet:		
Av- och nedskrivningar	-164	-163
Orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar	-178	-1 677
Förändring av kapitaltillskott	66	86
Förändring oreglerade skador	-33	37
Betald inkomstskatt	-	-
Förändring i den löpande verksamhetens tillgångar och skulder:		
Placeringstillgångar	3 045	2 851
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk	-8 745	-8 120
Skuld försäkring med garanterad ränta	-947	-49
Fondförsäkringsåtaganden	8 745	8 120
Övriga skulder exklusive försäkringsskulder	-1 086	547
Övrigt	-516	38
Kassaflöde av löpande verksamhet	658	2 159
Investeringsverksamhet		
Anskaffade/avytttrade materiella anläggningstillgångar	-3	-1
Anskaffade/avytttrade immateriella anläggningstillgångar	-61	49
Kassaflöde av investeringsverksamhet	-64	48
Finansieringsverksamhet		
Utdelning till aktieägare ¹⁾	-505	-2 000
Koncernbidrag	-21	-116
Kassaflöde av finansieringsverksamhet	-526	-2 116
Periodens kassaflöde	68	91
Likvida medel vid periodens början	818	727
Kassaflöde av löpande verksamhet	658	2 159
Kassaflöde av investeringsverksamhet	-64	48
Kassaflöde av finansieringsverksamhet	-526	-2 116
Likvida medel vid periodens slut ²⁾	886	818

¹⁾ Avser utdelning om 505 miljoner från SPP Pension & Försäkring till SPP Holding AB.

²⁾ Som Kassa och bank i balansräkningen redovisas medel som företaget direkt förfogar över. Kassa och bank som ingår som en del i kapitalförvaltningen och som företaget endast indirekt förfogar över redovisas som placeringstillgångar under rubriken Övriga finansiella tillgångar.

	2017	2016
Not 1 Avytttrade tillgångar		
Aktier i koncern och intresseföretag	-	-
Köpeskilling	-	-
<i>varav likvida medel</i>	-	-
Not 2 Räntor och utdelningar		
Erhållen ränta	2 086	1 841
Erlagd ränta	0	-20
Erhållen utdelning	95	581
Utdelning till aktieägare	-505	-2 000
Summa räntor och utdelningar	1 676	402

Noter

NOT 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisning avges per 31 december 2017 och avser SPP Pension & Försäkring AB (publ) (516401-8599) (SPP Pension & Försäkring) med säte i Stockholm, Sverige. Huvudkontorets adress är Vasagatan 10, 105 39 Stockholm. SPP Pension & Försäkring erbjuder fondförsäkringsprodukter samt traditionellt förvaltad livförsäkring.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen i SPP Pension & Försäkring den 12 mars 2018 och läggs fram till årsstämman i SPP Pension & Försäkring den 3 april 2018.

Grunder för upprättande av redovisningen

Lagar och regler

Årsredovisningen har upprättats enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt de föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag som utfärdats av Finansinspektionen (FFFS 2015:12). FFFS 2015:12 har uppdaterats med FFFS 2017:17 under året, men detta innebär inga förändringar för SPP Pension och Försäkring. Finansinspektionens föreskrifter innebär att Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 samt internationella redovisningsstandarder, med vissa begränsningar, tillämpas.

SPP Pension & Försäkring upprättar, med stöd av ÅRFL 7 kap 3 §, från och med år 2017 ingen koncernredovisning utan ingår i Storebrand Livsförsäkring AS koncernredovisning. Tidigare upprättades koncernredovisning då bolaget hade värdepapper som var noterat på Nasdaq OMX. Storebrands koncern årsredovisning finns tillgänglig på www.storebrand.no.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar

Upprättande av de finansiella rapporterna och tillämpningen av olika redovisningsstandarder baseras oftast på ledningens och styrelsens uppskattningar och bedömningar som påverkar tillgångar, skulder, eget kapital, intäkter och kostnader. Faktiskt utfall kan avvika från tillämpade uppskattningar och bedömningar. Mer information finns i not 2.

Redovisningsvaluta

De finansiella rapporterna presenteras i bolagets redovisningsvaluta som är svenska kronor.

Utländsk valuta

Tillgångar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till svenska kronor när de tas in i redovisningen, till transaktionsdagens kurs.

Utländsk filial

Transaktioner med filialen elimineras i SPP Pension & Försäkring.

Nya och ändrade standarder och tolkningar för räkenskapsår som börjar 2018 eller senare. Endast de standarder som bedöms kunna få en väsentlig påverkan på SPP Pension & Försäkring beskrivs.

IFRS 17 Försäkringsavtal

En färdig IFRS 17 standard har publicerats i maj 2017 och föreslås träda ikraft 1 januari 2021. IFRS 17 förväntas få stor påverkan på bolagets finansiella rapporter. Nyheter med IFRS 17 är bland annat:

- Nya begrepp och definitioner av försäkringsavtal
- Omfattande regler om klassificering och gruppering av avtal
- Ändring av sättet att rapportera och rapportera vinst
- Nya resultat- och balansposter
- Utökade upplysningskrav

Ett arbete pågår hos Finansinspektionen om på vilket sätt Finansinspektionens föreskrifter kan anpassas till IFRS 17, i juridisk person, med hänsyn till svensk lagstiftning. SPP Pension & Försäkring följer utvecklingen i detta arbete.

SPP Pension & Försäkring har initierat ett projekt för implementering av denna standard, särskilt hur standarden ska tillämpas i juridisk person och hur förstagångstillämpningen ska koordineras med den för IFRS 9.

IFRS 9 Finansiella instrument

Standarden har antagits av EU. Beräknat ikraftträdande av IFRS 9 är 1 januari 2018.

SPP Pension & Försäkring har enligt övergångsbestämmelserna i IFRS 9 beslutat att skjuta på förstagångstillämpningen av IFRS 9 till dess att IFRS 17 träder i kraft. IFRS 9 hanterar klassificering, värdering och redovisning av finansiella tillgångar och skulder. Standarden ersätter de delar i IAS 39 som är relaterat till klassificering och värdering av finansiella instrument. IFRS 9 anger att finansiella tillgångar ska värderas till antingen upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via resultaträkningen eller verkligt värde via övrigt totalresultat. Klassificering fastställs vid första redovisningstillfället utifrån företagets affärsmodell samt karaktäristiska egenskaper i de avtalsenliga kassaflödena.

Den mest betydelsefulla påverkan av IFRS 9 vad gäller klassificering och värdering av finansiella skulder är relaterat till förändringar i verkligt värde som beror på förändringar i kreditrisk för en finansiell skuld (identifierad till verkligt värde via resultaträkningen). Enligt IFRS 9 ska, för finansiella skulder som klassificeras till verkligt värde via resultaträkningen, det belopp av förändring i verkligt värde som beror av förändring i kreditrisk för skulden presenteras i övrigt totalresultat.

IFRS 15 Intäktsredovisning

IFRS 15 ska ersätta IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal. IFRS 15 träder i kraft den 1 januari 2018. IFRS 15 gäller inte intäkter från leasingkontrakt (IAS 17), försäkringskontrakt (IFRS 4) eller finansiella instrument (IFRS 9 m fl.). IFRS 15 bedöms inte få någon väsentlig effekt på bolagets finansiella rapporter.

IFRS 16 Leasingavtal

En ny standard om redovisning av leasingavtal (IFRS 16) har publicerats under 2016 och förväntas godkännas av EU för förstagångstillämpning av fr.o.m. 1 januari 2019. Standarden har en leasingmodell för leasetagare som innebär att i stort sett alla leasingavtal ska redovisas i rapporten över finansiell ställning. Nyttjanderätten (leasingtillgången) och skulden värderas till nuvärdet av framtida leasingbetalningar. Nyttjanderätten inkluderar även direkta kostnader hänförliga till tecknandet av leasingavtalet. I resultaträkningen redovisas avskrivningar på nyttjanderätten och räntekostnader.

Nyttjanderätten redovisas separat från andra tillgångar i rapporten över finansiell ställning eller inkluderar den i posten där

Not 1 Redovisningsprinciper, fortsättning

motsvarande tillgångar skulle redovisats om de ägdes. Om den inkluderas bland andra tillgångar ska företaget ange detta och vilka poster som inkluderar nyttjanderätt. I efterföljande perioder redovisas nyttjanderätten till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar och ev. nedskrivningar samt justerat för eventuella omvärderingar av leasingkulden.

Korta leasingkontrakt (12 månader eller kortare) och leasingavtal där underliggande tillgång uppgår till lågt värde (ex. laptops and inventarier) behöver inte redovisas i balansräkningen (d.v.s. motsvarande nuvarande regler för operationell leasing). Slutligen kommer upplysningskraven på leasingavtal vara betydligt mer omfattande jämfört med nuvarande standard.

SPP Pension & Försäkring arbetar med att förbereda införandet av IFRS 16. IFRS 16 bedöms inte få någon väsentlig effekt på bolagets finansiella rapporter.

Redovisning av försäkringsavtal och finansiella avtal

Samtliga med kunder ingångna försäkringsavtal, som innehåller betydande försäkringsrisk har klassificerats som försäkringsavtal. Vid klassificeringen av avtal har gränsvärdet 5 procent använts för vad som avses som betydande försäkringsrisk. Detta innebär att om den försäkrade händelsen inträffar har företaget en skyldighet att kompensera försäkringstagaren med ett belopp som är minst 5 procent högre än vad som skulle ha skett om den försäkrade händelsen inte hade inträffat. De avtal som har en begränsad förmånstagarbetskrets har klassificerats som försäkringsavtal.

Fondförsäkringsavtal har klassificerats som finansiella avtal då de inte innehåller tillräcklig risk för att klassificeras som försäkring. Avtal som klassificerats som finansiella avtal redovisas enligt IAS 39 som finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Inbetalda premier och utbetalda försäkringsersättningar avseende finansiella avtal redovisas i balansräkningen.

Intäkter

Intäkter utgörs av det bruttoinflöde av ekonomiska fördelar som uppstår i bolagets ordinarie verksamhet under räkenskapsåret och som ökar bolagets egna kapital (dock ej tillskott från aktieägare). Intäkter redovisas i resultaträkningen när det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att erhållas och dessa fördelar kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas premier samt premieavgifter avseende samtliga avtal som klassificerats som försäkringsavtal enligt IFRS 4. Premieinkomst redovisas enligt kontantprincipen vilket innebär att inbetalda premier intäktsförs när de inkommer oavsett vilken period de avser. Inbetalda premier som avser framtida perioder kostnads- och skuldförs samt upplöses successivt under rubriken "Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar".

Intäkter från investeringsavtal

Intäkter från investeringsavtal redovisas i en egen post i resultaträkningen enligt FFFS 2017:17.

Övriga tekniska intäkter

Under övriga tekniska intäkter redovisas provisionsintäkter, vissa avgifter som bolaget tar ut från försäkringarna samt den avkastningsskatt som tas ut från för försäkringarna. Premieavgifter avseende avtal som klassificerats som försäkringsavtal enligt IFRS 4 redovisas som premieinkomst.

Kapitalavkastning

Som kapitalavkastning intäkter redovisas avkastningen på placeringstillgångar. Här redovisas utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto).

Som kapitalavkastning kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar och omfattar kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), av- och nedskrivningar och realisationsförluster (netto).

Med valutakursvinster respektive förluster (netto) menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser. Även orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Årets värdeförändring såväl realiserade som orealiserade redovisas över resultaträkningen i den period de uppstår. Kapitalavkastningen presenteras i not 5, 6, 12 och 13.

Kapitalavkastning som inte avser avkastning på tillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

Försäkringsersättningar

Som försäkringsersättningar redovisas utbetalningar avseende de avtal som klassificerats som försäkring enligt IFRS 4 samt skaderegleringskostnader. De garanterade ersättningarna redovisas i resultaträkningen som en kostnad och minskar de försäkringstekniska avsättningarna i balansräkningen med motsvarande belopp. I de totala försäkringsersättningarna ingår utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i oregerade skador.

Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar

Här redovisas tilldelad avkastning avseende försäkringar med garanterad ränta, förändring av avsättningar för överskjutande premier samt tilldelad avkastning avseende fondförsäkringar. Här redovisas också förändringar avseende inbetalningar och utbetalningar som påverkat de försäkringstekniska avsättningarna.

Driftskostnader

Med driftskostnader avses verksamhetsrelaterade kostnader, exempelvis kostnader för personal, lokaler, provisionskostnader och avskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar. Driftskostnaderna delas in i följande funktioner: Anskaffning, administration, skadereglering och kapitalförvaltning. Med anskaffningskostnader avses kostnader för provisioner, försäljning och marknadsföring. Anskaffnings- och administrationskostnader redovisas i posten Driftskostnader i resultaträkningen. Skaderegleringskostnaderna redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar i resultaträkningen och kapitalförvaltningskostnaderna redovisas i posten Kapitalavkastning, kostnader i resultaträkningen.

Övriga tekniska kostnader

Som övriga tekniska kostnader redovisas kostnader avseende avkastningsskatt.

Skatt

Avkastningsskatt

Bolaget betalar en schabloniserad avkastningsskatt på de tillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning. Bolagets sparprodukter omfattas av avkastningsskatt.

Pensionsförsäkring

Skattesatsen är 15 procent och skatten tas ut på en schablonmässigt bestämd avkastning på försäkringskapitalet vid årets början.

Not 1 Redovisningsprinciper, fortsättning

Avkastningen beräknas som försäkringskapitalet multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan under föregående år. Från och med 2017 har det införts ett golv för statslåneräntan där skatteunderlaget är lägst 0,5 procent av försäkringskapitalet. Den genomsnittligt beräknade statslåneräntan 2016 uppgår till 0,34 procent vilket innebär att golvet om 0,5 procent har tillämpats.

Kapitalförsäkring

Skattesatsen är 30 procent och skatten tas ut på en schablonmässigt bestämd avkastning på försäkringskapitalet vid årets början, med tillägg av premiebetalningar under året (betalda under första halvåret med 100 procent, betalda under andra halvåret till 50 procent). Avkastningen beräknas som försäkringskapitalet multiplicerat med statslåneräntan per 30 november föregående år ökad med 0,75 procentenheter, dock lägst 1,25 procent. Den schablonmässigt beräknade avkastningen för 2017 blir då 1,02 procent vilket innebär att golvet om 1,25 procent har tillämpats.

Kostnad avseende avkastningsskatt redovisas under rubriken Övriga tekniska kostnader.

Inkomstskatt

Med inkomstskatt avses aktuell och uppskjuten skatt. Riskprodukterna sjukförsäkring och premiebefrielse omfattas av inkomstskatt. Även avkastningen på det egna kapitalet beskattas med inkomstskatt.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt är skatt som hänför sig till temporära skillnader mellan en tillgångs eller skulds värde i räkenskaperna och dess skattepliktiga värde. Uppskjutna skatteskulder redovisas för skattepliktiga temporära skillnader och uppskjutna skattefordringar redovisas för avdragsgilla temporära skillnader i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida överskott.

Avgiftsuttag för skatt

Avgifter som tas ut från försäkringen för att täcka avkastningsskatten redovisas under rubriken Övriga tekniska intäkter.

Tillgångar för försäkringstagarnas räkning

Tillgångar för försäkringstagarnas räkning förvaltas i olika tillgångsportföljer.

Inom portföljen för det förmånsbestämda försäkringsbeståndet samt portföljerna för det premiebestämda försäkringsbeståndet finns en mindre del av bolagets egna kapital placerat för att portföljernas värde aldrig ska understiga de medel som tilldelats försäkringstagarna. Det egna kapitalets andel av tillgångarna och därmed också avkastningen beräknas utifrån det kapital som tilldelats försäkringstagarna. Överskjutande kapital tillhör bolaget och motsvarande andel av avkastningen överförs månatligen till den inkomstbeskattade delen (avkastning på eget kapital) av verksamheten.

Riskportfölj

I riskportföljen förvaltas tillgångar som är till för att täcka oreglerade skador och sjukreserver. Avkastningen på riskportföljen fördelas, beroende på produkt, på inkomstbeskattad respektive avkastningsbeskattad verksamhet.

Eget kapitalportfölj

I eget kapitalportföljen förvaltas bolagets egna medel. Avkastningen på egna medel beskattas med inkomstskatt. Även en viss del av de medel som SPP Pension & Försäkring har avsatt som skuld-täckning för latent kapitaltillskott avseende underfinansierade

försäkringar förvaltas inom eget kapitalportföljen. Avkastningen på dessa tillgångar hör till den avkastningsbeskattade delen av verksamheten.

Goodwill och andra immateriella tillgångar

Goodwill skrivs av under fem år. Andra immateriella tillgångar avser aktiverade egna utvecklade IT-projekt vilka skrivs av linjärt. Immateriella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Nedskrivning av goodwill och immateriella tillgångar

En prövning av det redovisade värdet på goodwill och immateriella tillgångar görs vid varje balansdag för att bedöma om det finns någon indikation på att tillgången minskat i värde. Om en sådan indikation finns fastställs tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet beräknas som det högsta av en tillgångs nyttjande- eller nettoförsäljningsvärde.

Vid beräkning av nyttjandevärde diskonteras uppskattat framtida kassaflöde till nuvärde med en diskonteringsränta före skatt.

En nedskrivning görs då återvinningsvärdet är lägre än det redovisade värdet. En nedskrivning återförs då det inte längre finns något nedskrivningsbehov. Nedskrivningar kostnadsförs i resultaträkningen.

Placeringstillgångar

Som placeringstillgångar redovisas byggnader och mark, placeringar i koncernföretag samt finansiella instrument. Placeringstillgångar värderas till verkligt värde. Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar redovisas över resultaträkningen. Köp och försäljningar av placeringstillgångar redovisas i balansräkningen per affärsdagen.

Placeringar i koncernföretag

Placeringar i koncernföretag värderas till verkligt värde och värdeförändringarna redovisas i resultaträkningen. Verkligt värde beräknas som justerat eget kapital där hänsyn tagits till ej bokförda skillnader mellan marknadsvärde och bokfört värde på koncernföretagens tillgångar och skulder. Verkligt värde beräknas löpande och bokförs månadsvis.

Värderingen till verkligt värde har endast materiell betydelse avseende dotterbolaget SPP Fastigheter AB. SPP Fastigheter AB ägs för försäkringstagarnas räkning och värdeförändringen tilldelas försäkringstagarna.

Aktier i dotterbolaget SPP Fastigheter AB värderas till justerat eget kapital efter att hänsyn tagits till verkligt värde av bolagets indirekt ägda fastigheter. Värdering av fastigheter görs normalt fyra gånger per år, individuellt per fastighet, med hänsyn till kassaflöden. Värdering sker av extern oberoende värderingsman.

Om värdeförändringen är positiv redovisas intäkten som värdeförändring av aktier i koncernföretag. Då värdeförändringen avser tillgångar för försäkringstagarnas räkning redovisas motsvarande tilldelning till försäkringstagarna som en kostnad i resultaträkningen.

Placeringar i intresseföretag

Placeringar i intresseföretag värderas till verkligt värde och värdeförändringarna redovisas i resultaträkningen. Verkligt värde beräknas som justerat eget kapital där hänsyn tagits till ej bokförda skillnader mellan marknadsvärde och bokfört värde på intresseföretagens tillgångar och skulder. Verkligt värde beräknas löpande och bokförs månadsvis.

Not 1 Redovisningsprinciper, fortsättning

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas som tillgångar är kassa och bank, aktier och andelar, räntebärande värdepapper, derivat, upplupna ränteintäkter och övriga finansiella tillgångar. Finansiella instrument som redovisas som skulder är derivat, leverantörsskulder och övriga finansiella skulder. Finansiella tillgångar och skulder har vid första redovisningstillfället klassificerats utifrån vilket syfte instrumentet förvärvades. Inga omklassificeringar har skett jämfört med föregående år. Klassificeringen framgår av not 22 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder.

Aktier och andelar

Aktier och andelar har klassificerats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Onoterade aktier marknadsvärderas enligt EVCA:s principer (European Private Equities and Venture Capital Association) som är i överensstämmelse med IAS 39.

Derivat

Derivat klassificeras alltid som innehav för handel enligt IAS 39 och redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Derivat som har ett positivt marknadsvärde vid balansstidpunkten redovisas under posten Placeringstillgångar och derivat med ett negativt marknadsvärde redovisas under posten Skulder.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde enligt senast noterad köpkurs eller om sådan saknas senast noterad betalkurs. Om noterad kurs saknas görs en nuvärdesberäkning där likartade värdepappers marknadsräntor används. Hänsyn tas då till väsentliga faktorer som motpartsrisiker, duration med mera. Köp och försäljning av penning- och kapitalmarknadsinstrument på avistamarknaden redovisas med tillämpning av affärsdagsredovisning.

Övriga finansiella tillgångar och skulder

Övriga finansiella tillgångar redovisas med det belopp som förväntas inflyta. Övriga finansiella skulder redovisas till nominellt belopp. Övriga finansiella tillgångar och skulder redovisas utan diskontering då den förväntade löptiden är mindre än ett år.

Andra tillgångar

Kassa och bank

Som kassa och bank redovisas medel som företaget direkt förfogar över. Kassa och bank som ingår som en del i kapitalförvaltningen och som företaget endast indirekt förfogar över redovisas som placeringstillgångar under rubriken "Övriga finansiella tillgångar". Kassa och bank bokförs till nominella belopp vilket anses motsvara verkligt värde.

Materiella anläggningstillgångar

Samtliga tillgångar som har klassificerats som materiella tillgångar skrivs av över en beräknad nyttjandeperiod. Normalt tillämpas en linjär avskrivningsplan. Persondatorer kostnadsförs direkt och övriga inventarier skrivs av på fem år. Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar

En prövning av det redovisade värdet på materiella anläggningstillgångar görs vid varje balansdag för att bedöma om det finns någon indikation på att tillgången minskat i värde. Om en sådan indikation finns fastställs tillgångens återvinningsvärde. Åter-

vinningsvärdet beräknas som det högsta av en tillgångs nyttjandevärde eller nettoförsäljningsvärde.

Vid beräkning av nyttjandevärde diskonteras uppskattat framtida kassaflöde till nuvärde med en diskonteringsränta före skatt.

En nedskrivning görs då återvinningsvärdet är lägre än det redovisade värdet. En nedskrivning återförs då det inte längre finns något nedskrivningsbehov. Även återförsäkringstillgångar prövas för nedskrivningsbehov. Nedskrivningar kostnadsförs i resultaträkningen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Som förutbetalda anskaffningskostnader redovisas utbetalda provisioner. Aktivering avser provisioner som betalas vid nyteckning, höjningar och premieprovisioner. Aktivering av provisioner görs endast om det avtal provisionen avser bedöms generera framtida administrativa intäkter och om avtalet är prissatt så att framtida avgifter är avsedda att täcka utbetalda provisioner. Förutbetalda anskaffningskostnader periodiseras över kontraktets löptid. Förutbetalda anskaffningskostnader nedskrivningsprövas minst årligen.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av livförsäkringsavsättningar, avsättningar för oreglerade skador (både fastställda, icke fastställda skador (IBNR) och sjukräntor), garanterad återbäring och villkorad återbäring. För försäkring med sparande beräknas livförsäkringsavsättningarna prospektivt. Antaganden om ränta, dödlighet, omkostnader och skatt sätts därmed enligt bästa skattningen. Aktsamma antaganden tillämpas avseende tjänstepensionsförsäkringar. Betyggande antaganden tillämpas på övriga försäkringsavtal. Reala diskonteringsräntor används på avsättningar med inflationsskyddande komponenter. På övriga avsättningar tillämpas nominella diskonteringsräntor.

Inom det premiebestämda beståndet beräknas villkorad återbäring som differens mellan försäkringskapitalet och summan av livförsäkringsavsättning och garanterad återbäring för respektive försäkringsmoment. På de försäkringsmoment där summan av livförsäkringsavsättning och garanterad återbäring överstiger försäkringskapitalet bokförs en reservering motsvarande underskottets storlek. Sådana underskott benämns latent kapitaltillskott (LKT).

Även inom det förmånsbestämda beståndet uppstår LKT till följd av att försäkringskapitalet understiger värdet av livförsäkringsavsättningen. I det fall försäkringskapitalet på ett kundföretag understiger livförsäkringsavsättningen beräknas LKT som differens mellan livförsäkringsavsättningen och försäkringskapitalet.

Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättningen består av kapitalvärdet av bolagets garanterade åtaganden. Största delen (cirka 95 procent) av bolagets förpliktelser avser tjänstepensioner. I affärsredovisningen använder bolaget samma redovisningsregler och värderingsregler för såväl försäkringsavtal som klassificerats som tjänstepensioner som för avtal som klassificerats som övrig livförsäkring. Livförsäkringsavsättningen beräknas prospektivt per försäkring med antaganden om ränta, dödlighet, omkostnader och skatt. Framtida garanterade kassaflöden diskonteras med räntekurva för samtliga ålderspensioner och efterlevandepensioner.

Diskonteringsräntekurvor

För sparförsäkringar inom förmånsbestämda och premiebestämda beståndet samt sjukförsäkring i förmånsbestämda beståndet diskonteras avsättningarna med nominell räntekurva. För riskförsäkring (inkl. sjukförsäkring) inom premiebestämda beståndet diskonteras avsättningarna med en realräntekurva. Räntekurvorna justeras med antaganden om driftskostnader och skatt.

Not 1 Redovisningsprinciper, fortsättning

Livförsäkringsavsättningen beräknas prospektivt med antaganden om ränta, dödlighet, omkostnader och skatt. Framtida garanterade kassaflöden diskonteras med räntekurva för samtliga ålderspensioner och efterlevandepensioner med undantag för efterlevandepensioner med fribrevsrätt inom premiebestämda beståndet där kassaflödesmetodik ännu inte införts.

Som utgångspunkt fastställs vid var tid gällande diskonteringsränta utifrån de metoder som ligger till grund för diskonteringsräntan i Solvens II:

- För nominella räntor med löptider upp till 10 år bestäms diskonteringsräntan som marknadsnoterade swapräntor, justerade för både kreditrisk (kreditjustering) och illikviditet (volatilitetsjustering). Både kreditjusteringen och volatilitetsjusteringen baseras på de vid värderingstidpunkten senast tillgängliga, av EIOPA publicerade värdena.
- För reala räntor med löptider upp till 10 år bestäms diskonteringsräntan utifrån marknadsnoterade realränteobligationer utgivna av den svenska staten. Ingen kreditjustering eller volatilitetsjustering används för de reala diskonteringsräntorna.
- För löptider bortom 20 år fastställs en långsiktig nominell terminränta som summan av långsiktiga antaganden om inflation och realränta. De långsiktiga antagandena baseras på uppgifter från oberoende svenska institut såsom Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

För löptider mellan 10 och 20 år interpoleras terminräntorna för att säkerställa en jämn övergång från sista likvida marknadsräntan (vid 10-års punkten) till den långsiktiga terminräntan. För nominella räntor genomförs interpoleringen enligt den s.k. Smith-Wilson ansatsen medan en linjär interpolering används för reala räntor.

Lämpligheten av den ovan beskrivna ansatsen och de använda parametrarna verifieras löpande och eventuella förändringar i dessa antaganden rapporteras till SPP Pension & Försäkringsstyrelse och revisorer.

Vid beräkningen av livförsäkringsavsättningen tas hänsyn till de framtida kostnader som skäligen kan förväntas uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal. Kostnaderna fastställs utifrån bolagets egna kostnadsanalyser som baseras på faktiska driftskostnader under det gångna året. Framskrivningen av de förväntade framtida kostnaderna följer samma principer som ligger till grund för Solvens II. Eventuella framtida kostnadseffektiviseringar beaktas ej.

EIOPA har föreslagit en modelländring vid den räntekurva som används vid beräkning av Solvens II SPP följer i huvudsak den räntan även i affärsredovisningen. Förslaget innebär att den långsiktiga värderingsräntan (UFR) sänks från idag 4,20 procent 3,65 procent. Minskningen är dock maximalt 0,15 procent per år. EU kommissionen har ännu inte godkänt ändringen, men att en ändring kommer att ske har bedömts som sannolikt. SPP har gjort en avsättning för latent kapitaltillskott (LKT) med 200 miljoner kronor som är den bedömda effekten av en sänkning av UFR från 4,20 procent till 3,65 procent.

Dödlighetsantaganden

Antaganden om dödlighet varierar med hänsyn till den försäkrades kön och ålder. De antaganden som tillämpas har sin grund i gemensam branschstatistik (DUS 06 och DUS 14) men anpassas till bolagets egna erfarenheter.

Kostnadsantagande

SPP Pension & Försäkring tillämpar en dynamisk modell för kostnadsavdraget som vid var tid justerar tillämpliga räntebelastningar till rådande ränteläge.

Antagande för avkastningsskatt

Skattekostnadsavdraget beräknas genom att multiplicera gällande skattesats med swapräntan.

Förlustprövning

Bolaget utför varje kvartal en förlustprövning enligt IFRS 4. En prövning görs med avseende på om redovisade försäkringskulder är adekvata. Detta görs genom att göra aktuella uppskattningar av framtida kassaflöden enligt ingångna försäkringsavtal. De framtida kassaflödena diskonteras och jämförs med avsättningens redovisade värde minskat med hänförliga förutbetalda anskaffningskostnader och hänförliga immateriella tillgångar. Eventuella brister redovisas i resultaträkningen.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador består av avsättningar för sjukräntor, fastställda skador och icke fastställda skador. Vid värdering av avsättningar för sjukräntor används en riskfri marknadsränta där även hänsyn tas till framtida indexering av utbetalningarna. Avsättningar för fastställda skador avser anmälda och godkända skador som ännu inte är utbetalda. Icke fastställda skador är skador som ännu inte är anmälda men som, med statistiska metoder, beräknats ha inträffat.

Villkorad återbäring

Villkorad återbäring fås genom differensen mellan försäkringskapitalet och summan av livförsäkringsavsättning och garanterad återbäring för respektive försäkringsmoment. På de försäkringsmoment där summan av livförsäkringsavsättning och garanterad återbäring överstiger försäkringskapitalet bokförs en reservering motsvarande underskottets storlek. Sådana underskott benämns latent kapitaltillskott (LKT).

Fondförsäkringsåtaganden

Här redovisas skulder avseende investeringsavtal i fondförsäkring. Fondförsäkringsåtaganden värderas till verkligt värde.

Det verkliga värdet fastställs med hjälp av aktuella fondvärden på de fonder som försäkringstagarna har i sina fondförsäkringar. Värdeförändringar redovisas brutto över resultaträkningen.

Avsättningar

Avsättningar redovisas enligt IAS 37. Avsättningar redovisas till följd av inträffade händelser när det är sannolikt att det kommer att krävas ett utflöde av resurser för att reglera åtagandet. Avsättningen värderas till det belopp som bedöms vara mest sannolikt med hänsyn tagen till tidpunkten för reglering.

Pensioner

Kostnader för egen personal avseende både förmånsbestämda och premiebestämda pensioner redovisas som personalkostnad i takt med att förmånerna intjänas.

SPP Pension & Försäkring har kollektivavtalade förmånsbestämda pensionsplaner (BTP2) för sina anställda med anställningsdatum före 2014-01-01. En förmånsbestämd pension innebär att den anställde garanteras en viss pension, baserad på slutlönen, efter avslutad anställning.

Leasing

Leasingkontrakt definieras som ett finansiellt eller operationellt leasingavtal. Ett finansiellt leasingavtal innebär att leasegivaren överför de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt till leasetagaren. Operationella leasingavtal är de som inte är finansiella. SPP Pension & För-

Not 1 Redovisningsprinciper, fortsättning

säkrings samtliga leasingavtal har klassificerats som operationella då enbart en oväsentlig del av avtalen formellt utgör finansiell leasing. Detta innebär att betalda leasingavgifter redovisas som driftskostnader.

Omräkning av resultat- och balansräkning i filialen

SPP Pension & Försäkring bedriver verksamhet via filial i Norge. Filialens redovisningsvaluta är norska kronor. Omräkning av filialens resultat- och balansräkning görs genom att tillgångar och skulder värderas till balansdagens valutakurs. Intäkter och kostnader värderas till periodens genomsnittskurs. De omräkningsdifferenser som uppkommer redovisas i Övrigt totalresultat.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod, det vill säga den utgår från resultat före skatt justerat för icke likviditetspåverkande poster samt förändringar i balansräkningen som haft kassaflödespåverkan. Resultat före skatt motsvarar livförsäkringsrörelsens tekniska resultat enligt resultaträkningen. Kassaflödet är uppdelat i tre sektorer: Löpande verksamhet består av flöden från den huvudsakliga verksamheten: premieinbetalningar och utbetalda försäkringsersättningar samt kapitalförvaltning och driftskostnader. Investeringsverksamhet förklarar de kassaflöden som uppkommer på grund av förvärv eller avyttringar av immateriella och materiella tillgångar exklusive förvaltningsfastigheter. Finansieringsverksamhet upplyser normalt om förändringar i upptagna lån samt utdelningar.

Koncernbidrag

SPP Pension & Förvaltning tillämpar alternativregeln i enlighet med RFR 2 vilket innebär att såväl erhållna som lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition.

NOT 2 Väsentliga uppskattningar och bedömningar

Upprättande av de finansiella rapporterna och tillämpningen av olika redovisningsstandarder baseras ofta på ledningens och styrelsens uppskattningar och bedömningar. Dessa grundar sig oftast på historiska erfarenheter och antaganden som anses vara rättvisande och rimliga. Men de grundar sig även på andra faktorer, inklusive förväntningar på framtida händelser. Företagsledningen utvärderar löpande gjorda uppskattningar och bedömningar där utfallet kan avvika från gjorda uppskattningar och bedömningar. De uppskattningar som SPP Pension & Försäkring bedömer har störst inverkan på resultatet och/eller tillgångar och skulder redogörs nedan.

Uppskattningar och bedömningar

Försäkringstekniska avsättningar

För att beräkna de försäkringstekniska avsättningarna krävs kvalificerade bedömningar med antaganden om bland annat dödlighet, sjuklighet, räntor, kostnader, skatt och andra riskmått som påverkar värderingen. Förändringarna i dessa antaganden påverkar befintliga avsättningar och bolagets redovisade resultat.

Värderingen av försäkringsskulder görs med en ränta som utgår från försäkringsbeståndets duration. Hur mycket en ränteförändring påverkar bolagets resultat är främst beroende på nuläget av bolagets underfinansierade försäkringar. Vid sjunkande räntor ökar bolagets avsättningar för underfinansierade försäkringar vilket påverkar bolagets resultat negativt.

De försäkringar som har ett buffertkapital får ingen negativ påverkan vid sjunkande räntor så länge det finns ett buffertkapital kvar. SPP Pension & Försäkring gör en förlustprövning på en "nettoskuld" i balansräkningen som utgörs av försäkringstekniska avsättningar minus aktiverade anskaffningskostnader. Värdering av försäkringstekniska avsättningar beskrivs i redovisningsprinciperna i not 1. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna samt information om nuvarande antaganden finns i not 3.

Aktier i dotterbolaget SPP Fastigheter AB

Aktier i SPP Fastigheter AB är investeringar som innehas för försäkringstagarnas räkning och påverkar främst den avkastning som tilldelas försäkringstagarna inom traditionell försäkring. Aktierna värderas med hänsyn tagen till verkligt värde på de indirekt ägda fastigheterna.

Fastigheter värderas enligt kassaflödesmetoden och externvärderas vid varje årsskifte. Metoden innehåller ett flertal antaganden såsom hyres- och kostnadsutveckling, vakansgrad, avkastningskrav och kalkylränta. En förändring av dessa antaganden påverkar värderingen. Redovisade värden för innehaven samt en känslighetsanalys över antaganden som ligger till grund för värderingen finns i not 19.

Finansiella instrument

Vid värdering av finansiella instrument till verkligt värde används i första hand noterade priser på aktiva marknader. För innehav som saknar priser från aktiva marknader används vedertagna värderingsmodeller med hjälp av etablerade värderingstekniker. I not 23 redovisas innehaven uppdelad i olika värderingskategorier. Värdering av finansiella instrument beskrivs i not 1. Känslighetsanalys finns i not 23.

Försäkringsavtal

Samtliga med kunder ingångna försäkringsavtal har klassificerats som försäkringsavtal. Bedömning har gjorts att försäkringsavtal medför betydande försäkringsrisk. Vid klassificeringen har gränsvärdet 5 procent använts för vad som anses som betydande försäkringsrisk.

Fondförsäkringsavtal

Samtliga fondförsäkringsavtal har klassificerats som finansiella avtal. Bedömning har gjorts att fondförsäkringsavtal inte medför någon betydande försäkringsrisk.

Skatter

Vid beräkning av underlag för inkomstskatt görs en bedömning avseende fördelning av intäkter och kostnader mellan inkomstbeskattad och avkastningsbeskattad verksamhet. Använda principer får direkt påverkan på den beräknade skatten.

En uppskattning har gjorts att SPP Pension & Försäkrings framtida intjäning inom den inkomstbeskattade verksamheten är god. Detta innebär att det kommer uppstå framtida skattemässiga vinster som kan kvittas mot ackumulerade underskottsavdrag. Bokförd skattefordran hänförlig till underskottsavdragen anses mot denna bakgrund som försvarlig.

Inom den svenska delen av Storebrandkoncernen, där SPP Pension & Försäkring ingår, används koncernbidrag för att kvitta inkomstskattemässiga överskott mot inkomstskattemässiga underskott.

NOT 3 Risker och riskhantering

Som försäkringskoncern består SPP Pension & Försäkrings kärnverksamhet av att på ett medvetet, kontrollerat och ansvarsfullt sätt ta och hantera olika risker för både kundernas och ägarnas räkning. SPP Pension & Försäkring står under Finansinspektionens tillsyn och omfattas därmed av tillsynsmyndighetens allmänna råd om försäkringsrörelse (FFFS 2015:8).

Bolagets riskhanteringssystem fastställs av styrelsen och omfattar bland annat:

- Strategiska beslut och styrdokument när det gäller riskhantering.
- Definition av gränser för bolagets riskaptit och samlade risktolerans.
- Processer för identifiering, mätning, hantering, övervakning och rapportering av bolagets risker.

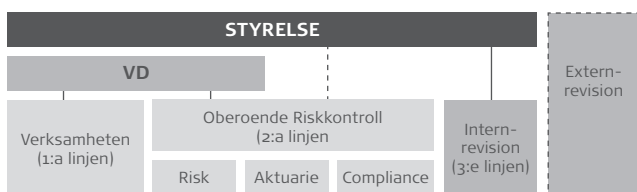
Styrelsen har under hösten genomfört en egen risk- och solvensbedömning ("ORSA"), varvid bolaget har identifierat affärsrisker (inklusive strategiska risker), marknadsrisker, försäkringsrisker, kreditrisker, samt operativa risker och risker avseende bristande regelefterlevnad. Slutsatserna från ORSA-processens har även lämnats in till tillsynsmyndigheten.

Ansvar och roller

Styrelsen har det överordnade ansvaret för att styra, hantera och följa upp bolagets risktagande. Styrelsen fastställer minst årligen ramar och riktlinjer för verksamhetens risktagande. Verkställande direktör ansvarar för att verksamheten följer de av styrelsen fastställda ramarna och riktlinjerna, samt att eventuella brister i deras efterlevande rapporteras och åtgärdas. Verkställande direktör och ledning ansvarar således för att riskerna hanteras och prioriteras i enlighet med styrelsens beslut. Ansvarsområdena för styrelsen och verkställande direktör fastställs i form av instruktioner.

Bolagets riskaptit och riskstrategi fastställs minst årligen av styrelsen. Genom en egen risk- och solvensbedömning tar styrelsen dessutom minst årligen ställning till att bolagets riskhanteringssystem är ändamålsenligt och tillräckligt.

Riskhanteringssystemet organiseras enligt principen om tre försvarslinjer:

Ledare på samtliga nivåer i verksamheten ansvarar för att det inom deras respektive ansvarsområde sker en ändamålsenlig internkontroll och dokumentation, samt för att eventuellt upptäckta brister rapporteras och åtgärdas. Riskägarskap och styrning av enskilda risker är därmed en integrerad del av verksamheten.

Oberoende riskkontroll

SPP Pension & Försäkring har fyra oberoende kontrollfunktioner varav tre är organiserade under oberoende riskkontroll. Verksamhetens Riskhanteringsfunktion, Compliancefunktionen för regelefterlevnad och Aktuariefunktionen för aktuariell kontroll. Kontrollfunktionerna rapporterar direkt till verkställande direktör och bolagets styrelse. Riskhanteringsfunktionen ska löpande informera styrelse och verkställande direktör i frågor om risker, kapacitet för risktagande, kapital-situation, samt väsentliga regelverksförändringar

och ska på så sätt säkerställa att alla viktiga risker identifieras, hanteras och rapporteras. Riskhanteringsfunktionerna ska även ta en aktiv och koordinerande roll i utvecklingen av bolagets riskaptit och riskstrategi. Compliancefunktionen ska fortlöpande identifiera, bedöma, övervaka och informera om risker som kan uppkomma till följd av bristande efterlevnad av regler, omfattande lagar, förordningar, föreskrifter och interna regelverk. Aktuariefunktionen ska löpande granska och rapportera om kvaliteten i beräkningen och tillräckligheten av försäkringstekniska avsättningar.

Internrevision

Internrevision är den fjärde oberoende kontrollfunktionen och är direkt underställd styrelsen och ska utvärdera och bekräfta att bolagets riskhanteringssystem efterlevs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. EY i Sverige har under året tillhandahållit internrevision på uppdrag av styrelsen.

Försäkringsrisker

Som försäkringsrisk betecknas risk för finansiella förluster eller en försvagning av bolagets soliditet till följd av oväntade utvecklingar i biometrisk utfall och antaganden, kundbeteendet eller bolagets kostnader. SPP Pension och Försäkring erbjuder försäkring med garanterad ränta och fondförsäkring med i förekommande fall tillhörande livsfallskydd, efterlevandeskydd och skydd för händelse av sjukdom. Exponeringen mot biometrisk risk är begränsad inom fondförsäkring och återfinns främst inom den traditionella affären och riskaffären. Verksamheten är huvudsakligen inriktad på tjänstepension som förekommer både i form av kollektiva avtal och individuella kontrakt. I mindre omfattning finns även privat pensionsförsäkring och kapitalförsäkring.

Försäkringsrisker uppkommer i samband med följande händelser:

1. **Långt liv** – Risk för fel estimering av förväntad livslängd och framtida pensionsutbetalningar. Medellivslängden i Sverige fortsätter att öka som en följd av medicinska framsteg, urbanisering och förändrade livsvanor.
2. **Dödsfall** – Risk för fel estimering av framtida antal dödsfall. Dödligheten i Sverige har minskat under de senaste åren.
3. **Sjukdom** – Risk för fel estimering av framtida antal sjuk- och friskskrivningar. Historiskt sett uppvisar sjuk- och friskskrivningar stort beroende av konjunkturläget och förändringar i socialförsäkringssystemet.
4. **Kundbeteende** – Risk för att kunderna utnyttjar sina optioner så som flytträtt vilket kan påverka SPP framtida intjäning negativt då en stor del av intäkterna är kapitalberoende.
5. **Kostnadsrisk** – Risk för en felestimering av bolagets framtida kostnader.

SPP Pension & Försäkring följer utvecklingen i dessa riskfaktorer och äger rätt till att anpassa prissättningen framöver. Exponeringen mot dödsfall och sjukdom begränsas dessutom genom återförsäkring för enstaka (stora) risker. SPP Pension & Försäkrings tariffer innehåller inga explicita antaganden om inflation, flytt av kapital eller fribrevsläggning men de materiella kundoptionerna modelleras inom ramen för Solvens II. Uppföljning av risker för långt liv, dödsfall och sjukdom sker löpande genom det månatliga riksresultatet. Risken för kundbeteende följs upp löpande genom bolagets nettoflöden. Kostnadsutvecklingen ingår i bolagets finansiella mål vilket medför en regelbunden uppföljning. Vidare följs försäkringsriskerna upp genom dess kapitalbindningen och utvecklingen av bolagets solvenskvot där försäkringsriskerna ingår i de försäkringstekniska avsättningarna (både bästa skattningen och riskmarginalen) och i kapitalkravet.

Not 3 Risker och riskhantering, fortsättning

Känslighetsanalys

Minskad dödlighet påverkar livsfallsresultatet negativt och dödsfallsresultatet positivt. En ökad dödlighet får således den motsatta effekten. Om det verkliga utfallet för dödlighet hade ändrats med +/- 20 procent innebär detta en förändring av SPP Pension & Försäkrings årliga livs- och dödsfallsresultat med +/- 111 miljoner kronor. I tillägg skulle förändrade antaganden även leda till en förändring i bolagets försäkringstekniska avsättningar.

Minskad sannolikhet för tillfrisknande påverkar sjukresultatet negativt. Om det verkliga utfallet för avveckling förändrats med +/- 20 procent påverkas SPP Pension & Försäkrings årliga sjukresultat med +/- 25 miljoner kronor. I tillägg skulle förändrade antaganden även leda till en förändring i bolagets försäkringstekniska avsättningar.

Annulationsrisken avser risken för att kunden avslutar sitt försäkringskontrakt under avtalsperioden. Det flyttbara kapitalet inom SPP Pension & Försäkring uppgår till försäkringskapitalet, varför den direkta resultateffekten är försumbar. En ökning i annullationsfrekvensen medför dock en sämre utveckling i försäkringskapitalet och därmed lägre framtida avgiftsintäkter.

Kostnadsrisken avser risken att SPP Pension & Försäkrings avgifter inte kan täcka bolagets kostnader. Avgiftsintäkter baseras i stor utsträckning på försäkringskapitalet vilket är utsatt för både marknads- och annullationsrisker. Kostnader beror däremot ofta på ingångna avtal och kan inte anpassas i samma takt som avgifter förändras. En ökning i kostnader slår direkt genom SPP Pension & Försäkrings resultaträkning - ökar kostnaderna med 10% minskar koncernens resultat med 110 MSEK. I tillägg skulle förändrade kostnadsantaganden även leda till en förändring i bolagets försäkringstekniska avsättningar.

Riskresultat

Riskresultatet är i huvudsak uppdelat på livsfalls-, dödsfalls- och sjukresultat, men omfattar även riskreducerande poster såsom pooling och återförsäkring. I fondförsäkring är försäkringsrisken begränsad.

(miljoner kronor)	2017	2016
Livsfallsresultat	67	-54
Dödsfallsresultat	21	57
Sjukresultat	95	90
Återförsäkring	-2	-3
Övrigt	-20	-17
Summa	161	73

Livsfallsresultatet utgörs av skillnaden mellan den riskkompensation SPP Pension & Försäkring tilldelar kundernas försäkringskapital och de risksummor som frigörs i fall den försäkrade avlider. Ett positivt livsfallsresultat uppstår således över tiden om den genomsnittliga livslängden i beståndet av försäkrade är kortare än vad som antas. Livsfallsresultatet för år 2017 uppgick till totalt 67 miljoner kronor. Dödsfallsresultatet utgörs av skillnaden mellan den riskpremie SPP Pension & Försäkring får och de risksummor som betalas för inträffade dödsfall. Ett positivt dödsfallsresultat uppstår således över tiden om den genomsnittliga livslängden i beståndet av försäkrade är längre än vad som antas. Dödsfallsresultatet för år 2017 uppgick till totalt 21 miljoner kronor.

Sjukresultatet består av två delar. Den ena delen, insjuknanderesultatet, är kopplad till sannolikheten att bli berättigad till sjukpension och premiebefrielse efter karenstiden. Den andra delen, avvecklingsresultatet, är kopplad till sannolikheten att kvarstå som

sjuk under pågående sjukfall. Sjukresultatet för år 2017 uppgick totalt sett till 95 miljoner kronor.

För stora dödsfalls- och sjukfallsexponeringar har SPP Pension & Försäkring tecknat återförsäkring. Resultatet avser skillnaden mellan de ersättningar SPP Pension & Försäkring får från återförsäkrare och de premier man har betalat. Återförsäkringsresultatet för 2017 uppgick till totalt -2 miljoner kronor.

Marknadsrisk

Som marknadsrisk betecknas risk för finansiella förluster eller en försvagning av bolagets soliditet till följd av oväntade utvecklingar på finansmarknaden. Inom fondförsäkring bärs investeringsrisken av de försäkrade och bolaget har enbart en indirekt exponering mot marknadsrisk genom att en stor del av bolagets förvaltnings- och distributionsintäkter beror på försäkringskapitalets storlek. Garanterad försäkring är bland annat exponerat mot ändringar i marknadspriser för räntor, aktier, fastigheter, krediter och valutor. Ändringar i ränteläget kan dessutom leda till att skuldsidan utvecklas olika från tillgångssidan ("asset liability mismatch").

SPP Pension & Försäkring har inrättat processer och rutiner för att löpande mäta och följa upp bolagets exponering mot marknadsrisk. Marknadsrisken hanteras bland annat genom en skulddriven investeringsstrategi som syftar till att säkra kundernas garanterade utbetalningar och ett uttalat riskmått som begränsar resultatrisken. Som konsekvens är SPP Pension & Försäkrings exponering mot kortfristiga ränterörelser relativt liten. På lång sikt kan ihållande låga räntor dock innebära en risk för SPP Pension & Försäkring. De största kortsiktiga resultatpåverkande marknadsriskerna inom SPP Pension & Försäkring utgörs av fallande priser på aktie- och fastighetsmarknader samt ökning av kreditspreadar. Vidare följs marknadsriskerna upp via dess kapitalbindning och påverkan på utvecklingen av bolagets solvenskvot där de ingår i kapitalkravet

Aktie-, ränte- och fastighetsrisk

Negativ utveckling på finansmarknaderna kan delvis mötas av befintliga kundöverskott. Där försäkringarna inte har tillräckligt mycket överskott för att möta stressen belastas bolagets resultat. SPP Pension & Försäkrings egna kapital är huvudsakligen placerat i korta räntebärande papper med låg exponering mot marknadsriskerna.

Genom sin dynamiska riskstyrning är SPP Pension & Försäkrings exponering mot fallande räntor relativt begränsad, både vad gäller bolagets resultat och soliditet. Ihållande låga räntor skulle dock försvåra bolagets möjlighet till framtida avkastning vilket skulle innebära en försvagning av bolagets finansiella resultat till följd av lägre intäkter från avkastningsdelning och indexeringsavgift, samt en ökande sannolikhet för framtida kapitaltillskott.

Känslighetsanalysen i detta avsnitt är baserad på tillgångsportföljerna för SPP Pension & Försäkring per 2017-12-31. Fondförsäkring är exkluderat från analysen då dessa produkter endast är indirekt exponerade mot marknadsrisk.

Stressnivåerna är samma som används för bolagets riskstyrning och uppgår till 12% nedgång för aktier, 7% nedgång för fastigheter, en ökning av kreditspreadar med 60 baspunkter och en nedgång i valuta med 7%. Räntor stressas både upp och ner med 50 baspunkter och det värsta utfallet tas. Stresserna appliceras var för sig men den samlade marknadsrisken är lägre än summan av de enskilda stresserna då det förutsätts en diversifiering. Samma korrelationer som i Solvens II används.

Not 3 Risker och riskhantering, fortsättning

(miljoner kronor)	Ändring marknadsvärden	Andel av portföljen
Ränta (-50 bps)	-2 336	2,5 %
Aktier (-12 %)	-1 054	1,1 %
Fastigheter (-7 %)	-692	0,8 %
Kreditrisk (+50 bps)	-759	0,8 %
Valuta (-7 %)	-4	0,0 %
Diversifiering	807	0,9 %
Totalt	-4 038	4,4 %

Resultateffekten av känsligheterna kommer att vara väsentligt lägre än de värden som redovisas i tabellen då överskott kan täcka det mesta av förlusterna. Överskottssituationen på de enskilda försäkringsavtalen kommer att avgöra om hela eller delar av värdeminskningen kommer att påverka finansiellt resultat. Resultatet belastas bara av den del av värdetappet som inte kan avräknas mot överskotten. Vidare kan finansiellt resultat påverkas negativt vid minskad överskottsdelning.

Valutarisk

Med valutarisk avses resultatpåverkan hänförlig till förändring i valutakurser.

Valutaexponering (miljoner kronor)	Balans- poster exklusive valutaderivat		Nettopositioner	
	i valuta	Valuta- derivat i valuta	i valuta	i SEK
EUR	71	-161	-90	-880
GBP	2	-12	-10	-119
HKD	0	-347	-347	-363
NOK	3 882	-2 489	1 393	1 394
USD	96	-430	-334	-2 738
YEN	196	-1 534	-1 338	-97
Övriga valutor	0	-29	-29	-200
Summa 2017				-3 003
Summa 2016				1 980

Kreditrisk

Som kreditrisk betecknas risk för att marknadsvärdet på bolagets innehav av obligationer och liknande värdepapper sjunker till följd av vidgande kreditspreadar. Kreditrisk omfattar även motpartsrisk som kan uppstå till följd av att bolagets motparter inte uppfyller sina ingångna åtaganden. Limiter för kreditexponering mot enskilda emittenter och aggregerat inom ratingkategorier fastställs av styrelsen. Kreditexponeringen är diversifierad för att undvika koncentration av kreditriskexponering på enskilda emittenter och eventuella förändringar i emittenters kreditvärdighet övervakas och följs upp löpande. SPP Pension & Försäkring använder sig så långt som det är möjligt av publicerade kreditbetyg. För att minska motpartsrisken på utestående derivattransaktioner har SPP Pension & Försäkring ISDA- och CSA-avtal (standardavtal) med alla OTC derivatmotparter.

Utestående OTC affärer under ISDA marknadsvärderas varje dag och säkerhet utbyts i enlighet med CSA.

Maximal kreditrisk

(miljoner kronor)	2017	2016
Byggnader och mark	9	10
Aktier och andelar i koncernföretag	2 035	1 436
Lån till koncernföretag	6 965	4 402
Aktier och andelar i intresseföretag	395	348
Aktier och andelar	5 754	4 942
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	70 540	78 816
Derivat	2 359	3 460
Övriga lån	4 880	2 476
Övriga finansiella tillgångar	1 191	1 104
Fondförsäkringstillgångar	87 560	78 815
Övriga tillgångar	2 339	1 451
Kassa och bank	886	818
Summa	184 913	178 078

Kreditrisk inklusive upplupen ränta fördelat på motpart

(miljoner kronor)	AAA	AA	A	BBB	NIG	Summa
Stat och kommun (emitterade/ garanterade)	95	4 118	10 468	5 169	986	20 836
Företagsobligationer	17 443	11 676	-	21	-	29 140
Bostadsobligationer	17 350	-	-	-	-	17 350
Hybrider	-	-	-	81	-	81
Ej räntebärande värdepapper i obliga- tionsfond, förvaltat av Storebrand						3 133
Summa 2017	34 888	15 794	10 468	5 271	986	70 540
Summa 2016	39 806	18 633	12 443	6 540	1 084	78 816

(miljoner kronor)	AAA	AA	A	BBB	NIG	Summa
Derivat	-	1 813	473	-	73	2 359
Banktillgodohavande	-	886	-	-	-	886
Summa 2017	-	2 699	473	-	73	3 245
Summa 2016	-	831	3 010	112	384	4 337

Ratingklasser är baserat på Standard & Poor; NIG = Non-investment grade.

Likviditetsrisk

Som likviditetsrisk betecknas risk för finansiella förluster till följd av att bolaget inte har tillräckligt snabb tillgång till de likvida medel som krävs för att uppfylla sina kortfristiga åtaganden. Likviditetsrisk kan också uppstå där bolaget eventuellt forceras att sälja tillgångar i ett ogynnsamt marknadsläge.

SPP Pension & Försäkrings försäkringsskulder är långsiktiga och kända långt innan de förfaller, men en fast likviditetsbuffert är fortfarande viktig för att kunna klara oförutsedda omständigheter. Strategier för likviditetsstyrning anger gränser och åtgärder för att säkerställa likviditet och anger en lägsta nivå för tillgångar som kan säljas med kort varsel. Strategierna som definierar ramarna för tilldelningen till olika typer av tillgångar innebär att SPP Pension & Försäkring har investeringar på penningmarknaden, obligationer, aktier och andra likvida placeringar som kan säljas vid behov.

Operativa risker

Som operativ risk betecknas risk för ryktesförluster, (offentliga) sanktioner, finansiella förluster eller merarbete till följd av oväntade händelser i samband med sviktande processer och system, mänskliga fel eller externa händelser. Särskild risk föreligger där bolaget inte efterlever externa och interna regelverk (compliance-risk). För att identifiera och kvantifiera bolagets operativa risker har koncernen tagit fram en gemensam rutin som värderar riskerna utifrån deras sannolikhet och potentiella konsekvens. De personer

Not 3 Risker och riskhantering, fortsättning

som ingår i bolagets ledningsgrupp ska regelbundet identifiera och kvantifiera operativa risker inom sina respektive områden.

Det ligger även i ledarnas ansvar att säkerställa att ändamålsenliga åtgärder genomförs för att begränsa sannolikheten för och eventuella konsekvenser av inträffade händelser. Operativa risker som ligger utanför av styrelsen fastställd riskapitet hanteras genom åtgärds-, beredskaps- och kontinuitetsplaner. Inträffade operativa risker rapporteras som händelser. Samtliga medarbetare har ett ansvar för att rapportera de händelser de upptäcker. Samtliga händelser loggas och rapporteras regelbundet till ledningsgruppen och styrelsen.

SPP Pension & Försäkring outsourcar en del av sin verksamhet till bolag inom Storebrandkoncernen (t.ex. Storebrand Asset Management) samt till externa parter (t.ex. försäkringsadministration till Skandikon AB, IT-tjänster till Evry AB och löneadministration till Zalaris HR Services Sweden AB). Vidare har Storebrandkoncernen ingått ett strategiskt partnerskap med Cognizant Technology Solutions Corporation. De operativa riskerna kan i stor utsträckning hänföras till den outsourcade verksamheten. Det har etablerats en tvärgående styrningsmodell med tät leverantörsuppföljning och internkontrollaktiviteter för att säkra att utveckling, förvaltning och drift ger en pålitlig leverans. För att säkerställa att SPP Pension & Försäkring får information om utkontrakterad verksamhets operativa risker och incidenter avtalas det vid avtalsskrivning om rutiner för hur hantering, rapportering och uppföljning av den outsourcade verksamheten ska ske. Identifiering av faktiska och potentiella intressekonflikter sker årligen samt vid förändringar. Identifierade intressekonflikter dokumenteras, hanteras samt rapporteras till Compliance Officer.

SPPs IT-system är centrala för bolagets verksamhet. Fel kan få konsekvenser för driften av bolaget och påverka kundernas och aktieägarnas förtroende. Som en yttersta konsekvens kan avvikelser leda till sanktioner från tillsynsmyndigheter.

Historiskt har SPP i hög utsträckning haft egenutvecklade system för livförsäkringsverksamheten. Nu pågår en förflyttning av den operationella plattformen till ett standardsystem, som ska säkerställa en säker och kostnadseffektiv drift och möjliggöra framtida digitalisering.

NOT 4 Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)

(Miljoner kronor)	2017	2016
Inbetalda eller tillgodoförda premier	2 358	2 232
Summa	2 358	2 232
Premier för avgiven återförsäkring	-2	-3
Summa	2 356	2 229

(Miljoner kronor)	2017		2016	
	Periodiska premier	Engångspremier	Periodiska premier	Engångspremier
Avtal för försäkring med garanterad ränta och riskförsäkring	1 136	1 223	1 257	975

Av inbetalda premier har 164 (47) miljoner kronor flyttats in från annan försäkringsgivare och 195 (100) miljoner kronor har flyttats internt från fondförsäkring. Utöver detta har 518 (491) miljoner kronor flyttats inom koncernen i form av försäkringsväxling. Hela premieinkomsten har tecknats i Sverige.

Upplysning om inbetalda premier som har bokförts i balansräkningen

(Miljoner kronor)	2017	2016
Periodiska premier	4 981	4 515
Engångspremier	1 011	762
Summa	5 992	5 277

Av inbetalda premier har 1 131 (614) miljoner kronor flyttats in från annan försäkringsgivare och 29 (25) miljoner kronor har flyttats internt i form av försäkringsväxling. Hela premieinkomsten har tecknats i Sverige.

NOT 5 Kapitalavkastning, intäkter

Teknisk redovisning av försäkringsrörelse

(Miljoner kronor)	2017	2016
Utdelning på aktier och andelar		
Erhållna utdelningar	95	581
Ränteintäkter		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	747	948
Derivat	1 166	811
Övriga ränteintäkter	172	75
Valutakursvinst, netto	-	231
Realisationsvinst, netto		
Aktier och andelar	300	318
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	246
Derivat	1 212	196
Summa	3 692	3 406

Icke teknisk redovisning

(Miljoner kronor)	2017	2016
Ränteintäkter		
Övriga ränteintäkter	0	7
Realisationsvinst, netto		
Aktier och andelar	19	-
Summa	19	7

NOT 6 Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Teknisk redovisning av försäkringsrörelse

(Miljoner kronor)	2017	2016
Fastigheter	-	-
Dotterbolag	512	225
Intressebolag	36	4
Aktier	509	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	265
Derivat	-	1 202
Summa	1 057	1 696

Icke teknisk redovisning

(Miljoner kronor)	2017	2016
Fondandelar	25	62
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	22
Summa	25	84

NOT 7 Övriga tekniska intäkter

(Miljoner kronor)	2017	2016
Avkastningsskatt	130	142
Kapitalavgifter	412	422
Erhållna provisioner	325	274
Administrationsintäkt kapitalförvaltning	95	100
Riskintäkter	52	41
Övriga avgifter	39	41
Summa	1 053	1 020

NOT 8 Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)

(Miljoner kronor)	2017	2016
Utbetalda försäkringsersättningar	-5 379	-5 400
Annulationer och återköp	-206	-257
Driftskostnader för skadereglering	-24	-24
Summa	-5 609	-5 681
Förändring i avsättning för oreglerade skador (före avgiven återförsäkring)	32	-37
Summa	32	-37
Summa	-5 577	-5 718

Av utbetalda ersättningar har 158 (214) miljoner kronor har flyttats till annan försäkringsgivare och 29 (25) miljoner kronor har flyttats internt till fondförsäkring.

Bokförda försäkringsersättningar i balansräkningen

(Miljoner kronor)	2017	2016
Utbetalda ersättningar	-1 784	-1 535
Annulationer och återköp	-1 981	-1 652
Summa	-3 765	-3 187

Av utbetalda ersättningar har 1 518 (1 300) miljoner kronor flyttats till annan försäkringsgivare och 195 (100) miljoner kronor har flyttats internt till garanterad försäkring.

NOT 9 Förändring i andra försäkrings- tekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)

(Miljoner kronor)	2017	2016
Tilldelad avkastning avseende försäkring med garanterad ränta	-3 019	-4 524
Tilldelad avkastning avseende fondförsäkring	-7 051	-6 530
Inbetalda premier	-2 310	-2 235
Utbetalda försäkringsersättningar	5 388	5 880
Förändring i kapitaltillskott	-66	-86
Riskpremier och riskkostnader	335	202
Övriga förändringar	31	-266
Summa	-6 692	-7 559

NOT 10 Återbäring och rabatter

(Miljoner kronor)	2017	2016
Reservering pooling avseende året	-11	-2
Reglering pooling avseende tidigare år	-3	-
Summa	-14	-2

I denna not ingår SPP Pension & Försäkrings kostnad för pooling, vilket innebär att försäkringar från ett stort antal företag samlas i en pool för att minska risken vid riskprodukter såsom sjukpension.

NOT 11 Driftskostnader

(Miljoner kronor)	2017	2016
Anskaffningskostnader	-459	-470
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	8	-
Administrationskostnader	-650	-647
Summa driftskostnader	-1 101	-1 117
Driftskostnader för skadereglering	-24	-24
Kapitalförvaltningskostnader	-181	-186
Summa totala driftskostnader	-1 306	-1 327

Driftskostnader för skadereglering redovisas under rubriken Försäkringsersättningar och driftkostnader relaterade till finans- och fastighetsförvaltning redovisas under rubriken Kapitalavkastning, kostnader.

Bolagets totala driftskostnader för anskaffning, administration, skadereglering samt för finans- och fastighetsförvaltning fördelar sig på följande delposter:

(Miljoner kronor)	2017	2016
Provisionsnetto	-133	-128
Personalkostnader	-439	-457
Lokalkostnader	-12	-8
Avskrivningar	-164	-163
Köpta/Sålda koncerninterna tjänster ¹⁾	-23	-17
Övrigt	-536	-554
Summa	-1 306	-1 327

¹⁾ För upplysningar om närstående transaktioner, se not 42.

Minimileaseavgifter

De sammanlagda beloppen av framtida leasingavgifter och leasinginkomster är som följer av tabellerna nedan:

Leasegivare

(Miljoner kronor)	2017	2016
Inom ett år	6	15
Senare än ett år men inom fem år	25	59
Senare än fem år	0	15

(Miljoner kronor)	2017	2016
Resultatförda leasinginkomster	7	15

Leasetagare

(Miljoner kronor)	2017	2016
Inom ett år	41	52
Senare än ett år men inom fem år	158	209
Senare än fem år	-	52

(Miljoner kronor)	2017	2016
Resultatförda leasingavgifter	52	56

Leasingavtalen omfattar leasing av mobiltelefoner och kontorslokaler. Leasingavtal avseende kontorslokaler är som längst 10 år. Avtalet för mobiltelefoner är på 18 månader. Några finansiella leasingavtal har inte tecknats av SPP Pension & Försäkring.

Personalkostnader

(Miljoner kronor)	2017	2016
Löner och arvoden	-248	-249
Sociala avgifter	-81	-80
Pensionskostnader	-96	-116
Andra personalkostnader	-14	-19
Summa	-439	-464

Pensionskostnader avser årets försäkringspremier. Några ytterligare pensionsförpliktelser finns inte. Pensionsplanen för anställda följer BTP-planen, pensionsavtalet mellan BAO och Finansförbundet/SACO.

Not 11 Driftskostnader, fortsättning

SPP Pension & Försäkring har kollektivavtalade förmånsbestämda pensionsplaner (BTP2) för anställda före 2014-01-01. En förmånsbestämd pension innebär att den anställde garanteras en viss pension, baserad på slutlönen, efter avslutad anställning. Förmånsbestämda pensioner redovisas enligt RFR 2 i moderbolaget vilket innebär att pensionskostnaden motsvarar inbetalda premier.

Anställda efter 2014-01-01 tillhör BTP1-planen där ålderspensionsdelen är en helt och hållet premiebestämd plan, vilket innebär att arbetsgivaren inte utlovar en viss pension utan istället betalar in en viss premie, som grundas på pensionsgrundande lön. Även anställda före 2014-01-01 har frivilligt bytt till BTP1-planen.

Förmånsbestämda pensioner för egen personal redovisas på samma sätt och tillsammans med bolagets övriga åtaganden avseende livförsäkringsavtal. Kostnader för egen personal avseende både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensioner redovisas som personalkostnad i takt med att förmånerna intjänas.

Antal anställda (medeltal under året)

	2017	2016
Sverige	385	403
Norge	1	3
Summa	386	406

Fördelning män/kvinnor per 31 december

	2017		2016	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Sverige	170	215	175	217
Norge	0	0	0	2
Summa	170	215	175	219

Könsfördelning ledande befattningshavare och styrelse

Fördelning män/kvinnor per 31 december

	2017		2016	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Ledande befattningshavare	4	3	4	5
Styrelse	3	2	5	1
Summa	7	5	9	6

För upplysningar om löner, ersättningar och övriga förmåner till ledande befattningshavare, se not 40. För upplysningar om arvode till revisorer, se not 41.

NOT 12 Kapitalavkastning, kostnader

Teknisk redovisning av försäkringsrörelse		
(Miljoner kronor)	2017	2016
Kapitalförvaltningskostnader	-181	-186
Räntekostnader		
Övriga räntekostnader	-5	-1
Valutakursförlust, netto	-458	-
Realisationsförlust, netto		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-112	-
Summa	-756	-187
Icke teknisk redovisning		
(Miljoner kronor)	2017	2016
Kapitalförvaltningskostnader	-14	-11
Räntekostnader		
Övriga räntekostnader	-17	-19
Valutakursförlust, netto	-2	-1
Realisationsförlust, netto		
Aktier och andelar	-	-3
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	-8
Summa	-33	-42

NOT 13 Orealiserade förluster på placerings-tillgångar

Teknisk redovisning av försäkringsrörelse		
(Miljoner kronor)	2017	2016
Aktier	-	-103
Obligationer	-139	-
Derivat	-759	-
Summa	-898	-103
Icke teknisk redovisning		
(Miljoner kronor)	2017	2016
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-6	-
Summa	-6	-

NOT 14 Övriga tekniska kostnader

(Miljoner kronor)	2017	2016
Avkastningsskatt	-133	-146
Övriga tekniska kostnader	-43	-35
Summa	-176	-181

NOT 15 Skatt

(Miljoner kronor)	2017	2016
Skatt redovisad i resultaträkningen		
Skatt på årets resultat	-	-
Förändring avseende uppskjuten skatt ¹⁾	-37	-40
Redovisad skatt	-37	-40
Avstämning av redovisad skatt		
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	470	489
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-408	-374
Resultat i inkomstbeskattad verksamhet	62	115
Skatt enligt gällande skattesats 22,0%	-14	-25
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	-	2
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	-4	-5
Skatteeffekt av utnyttjande av tidigare års underskottsavdrag	-	-
Skatteeffekt av erhållna koncernbidrag	-23	-12
Skatteeffekt av lämnade koncernbidrag	4	
Skatt på årets resultat	-37	-40
Skatt bokförd i balansräkningen		
Fordringar avseende uppskjuten skatt	71	109
Skulder avseende aktuell skatt	-	-
Summa	71	109

¹⁾ Årets förändring av skattefordringar hänförs i sin helhet till skattemässiga underskottsavdrag.

NOT 16 Goodwill

(Miljoner kronor)	2017	2016
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	303	303
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	303	303
Ingående ackumulerad av- och nedskrivning	-121	-61
Årets av- och nedskrivningar	-60	-60
Utgående ackumulerad av- och nedskrivning	-181	-121
Bokfört värde	121	182

Avskrivningstiden på goodwill i moderbolaget är 5 år.

NOT 17 Andra immateriella tillgångar

(Miljoner kronor)	IT-system	VIF ¹⁾	Övriga	2017	2016
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	55	961	114	1 130	1 104
Effekt vid fusion, absorption av SPP Liv					-
Årets anskaffningar	61	-	-	61	26
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	116	961	114	1 191	1 130
Ingående ackumulerad av- och nedskrivning	-3	-80	-102	-185	-93
Årets av- och nedskrivningar	-3	-80	-12	-95	-92
Utgående ackumulerad av- och nedskrivning	-6	-160	-114	-280	-185
Bokfört värde	110	801	-	911	945

¹⁾ "Value of business-in-force" - skillnad mellan marknadsvärde och bokfört värde på försäkringsförpliktelser. Avskrivningstiden för immateriella tillgångar är 2-12 år.

NOT 18 Byggnader och mark

(Miljoner kronor)	2017	2016
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Anskaffningsvärde, ingående	18	18
Anskaffningsvärde på tillkommande utgifter		
Summa anskaffningsvärde	18	18
Ackumulerade avskrivningar enligt plan, ingående	-8	-6
Årets avskrivning	-1	-2
Ackumulerade avskrivningar på under året avyttrade utgifter		
Summa avskrivningar	-9	-8
Bokfört värde	9	10

NOT 19 Aktier och andelar i koncernföretag

Specifikation av direkta innehav av aktier och andelar i koncernföretag:	Org. nummer	Säte	Antal aktier	Kapital- och röstandel procent	Bokfört värde 2017	Bokfört värde 2016	Verkligt värde 2017	Verkligt värde 2016
SPP Fastigheter AB (publ)	556745-7428	Stockholm	3 680 000	88,8	1 955	1 396	1 955	1 396
Dolomiten 1	556924-0541	Stockholm	500	100	-	-	-	-
Fastighetsbolaget Blanka KB	969676-9570	Stockholm	-	99,9	-	-	-	-
Gävle Börsjö 42:3 AB	556807-5278	Stockholm	500	100	-	-	-	-
Göteborg Sannegården 3:2 AB	556570-4763	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Halmstad Järn 7 AB	556962-0130	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Helsingborg Antikvarien 1 Holding AB	556998-1045	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Huddinge Buxbom 1 AB	556743-0003	Stockholm	100 000	100	-	-	-	-
Karlstad Hyttan 12 Invest AB	556697-6055	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Karlstad Hyttan 16 AB	556771-4547	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Linköping Elit 1 AB	556740-3786	Stockholm	5 000	100	-	-	-	-
Mötesplatsen KB	969645-9859	Stockholm	-	99,9	-	-	-	-
Sigtuna Arlanda 2:11 AB	556810-8996	Stockholm	50 000	100	-	-	-	-
Sigtuna Valsta Backe AB	556858-3263	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Sigtuna Märsta 1:238 AB	556802-4458	Stockholm	500 000	100	-	-	-	-
Lund Ådret 3 AB	556697-2278	Stockholm	5 000	100	-	-	-	-
Lund Välten 10 AB	556643-5284	Stockholm	5 000	100	-	-	-	-
Västerås Kungsängen 13 AB	556793-5167	Stockholm	500 000	100	-	-	-	-
Malmö Österport 7 AB	556632-7572	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Malmö Limhamn Ett AB	559022-3177	Stockholm	500	100	-	-	-	-
Malmö Limhamn Två AB	559021-7534	Stockholm	500	100	-	-	-	-
Malmö Vårdshuset 3 AB	556762-0546	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Mjölby Jerikodal 16 AB	556772-8604	Stockholm	500 000	100	-	-	-	-
Nyköping Stenbåret 7 AB	556742-7603	Stockholm	500 000	100	-	-	-	-
Nyköping Utmålet 10 AB	556793-5175	Stockholm	500 000	100	-	-	-	-
Uppsala Fålhagen 70:3 AB	556779-2683	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Södertälje Sländan 6 KB	969777-7697	Stockholm	-	100	-	-	-	-
Ursvik Sundbyberg 2:84 AB	556705-4548	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Salem Uttringe 1:1037 AB	556725-7372	Stockholm	100 000	100	-	-	-	-
Salem Baderskan 1 AB	556725-7166	Stockholm	100 000	100	-	-	-	-
Solna Haga 4:46 AB	556906-7522	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Solna Måldomaren 2 AB	556755-0453	Stockholm	100 000	100	-	-	-	-
Stockholm Kantskära 4 AB	556755-0446	Stockholm	1 000 000	100	-	-	-	-
Stockholm Klaraporten	556550-1243	Stockholm	5 000	100	-	-	-	-
Stockholm Smältrullen 7 AB	556927-0654	Stockholm	14 000	100	-	-	-	-
Stockholm Tållägret 5 AB	556960-3565	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Sundbyberg Fröfjärden 5 AB	556766-3397	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Södertälje Rosenlund 1:28 AB	556794-2940	Stockholm	500 000	100	-	-	-	-
Tyresö Bollmoragården 4 AB	556879-0637	Stockholm	500	100	-	-	-	-
Täby Vattenpasset 1 AB	556912-1469	Stockholm	500	100	-	-	-	-
Upplands Väsby Vik 1:86 AB	556748-1964	Stockholm	100 000	100	-	-	-	-
Uppsala Lokföraren AB	556779-2667	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Upplands Väsby Frestaby 1:105 AB	559024-3761	Stockholm	500	100	-	-	-	-
Västerås Folkets Park 2 HB	969649-3106	Stockholm	-	100	-	-	-	-
Västerås Jollen 1 AB	559007-0131	Stockholm	500	100	-	-	-	-
Örebro Ratten 4 AB	556941-6489	Stockholm	1 000	100	-	-	-	-
Örebro Trossen 2 AB	556869-5240	Stockholm	500	100	-	-	-	-
Storebrand & SPP Business Services AB (tidigare SPP Varumärkes AB)	556594-9517	Stockholm	1 000	100	80	40	80	40
SPP Hyresförvaltning AB	556883-1340	Stockholm	1 000	100	0	0	0	0
SPP Fastigheter Komplementär AB	559051-7735	Stockholm	1 000	100	0	0	0	0
SPP Fastigheter KB	969779-3793	Stockholm	-	0,004/100	-	-	-	-
Summa					2 035	1 436	2 035	1 436

Verkligt värde har värderats till justerat eget kapital med hänsyn tagen till över- och undervärden på respektive bolags tillgångar och skulder.

Not 19 Aktier och andelar i koncernföretag, fortsättning

Bokfört värde	2017	2016
Ingående bokfört värde	1 436	1 173
Aktieägartillskott SPP Storebrand & SPP Business Services AB	40	40
Nyemission SPP Fastigheter AB	35	-
Förändring verkligt värde	524	223
Utgående bokfört värde	2 035	1 436

Största delen av aktier och andelar i koncernföretag avser fastighetsförvaltande bolag. Verkligt värde motsvaras av fastigheternas värde med avdrag för latent skatt med 5,5%.

Verkligt värde baserar sig i första hand på priser på en aktiv marknad och är det belopp till vilken en tillgång skulle kunna överlåtas mellan oberoende parter. Fastigheterna har värderats av externt värderingsinstitut. Väsentliga bedömningar har därmed gjorts avseende kalkylränta och direktavkastningskrav, vilka är baserade på värderarnas erfarenhetsmässiga bedömningar av marknadens förräntningskrav på jämförbara fastigheter. Bedömningar av kassaflödet för drifts-, underhålls- och administrationskostnader är baserade på faktiska kostnader men även erfarenheter av jämförbara fastigheter. Framtida investeringar har bedömts utifrån det faktiska behov som föreligger. Marknadsvärdet uttrycks som ett värde för fastigheten med ett osäkerhetsintervall om +/- 5-10%. Marknadsvärdet bedöms med hjälp av en avkastningsbaserad värderingsmetod som bygger på kassaflödesanalyser med en kalkylperiod om minst 10 år. Värderingarna innehåller även en diskonterad nuvärdesberäkning av förväntat restvärde. Hyresinbetalningarna beräknas utifrån befintliga lokalhyreskontrakt fram till avtalstidens slut. Lokalhyreskontrakt med en utgående hyra som har bedömts vara marknadsmässig har antagits förlängas på oförändrade villkor efter utgången av nuvarande kontraktperiod, medan övriga lokalhyror justerats till en bedömd marknadsmässig nivå. För bostäder har hyresförändringarna initialt bedömts utifrån vilken ort och vilket marknadssegment fastigheten är belägen i. Projektfastigheter (fastigheter under uppförande) värderas genom att utgå från anskaffningsvärdet för marken vid tillträdet kompletterat med upparbetade projektutgifter, dvs. de utgifter som har lagts ned fram till och med värderingstidpunkten.

Värderingarna är känsliga för förändring av värderingsantaganden. Tabellerna nedan visar hur värdet av aktier och andelar i SPP Fastigheter AB påverkas av en förändring av de värderingsantaganden som har störst påverkan på värderingen.

Värderingsantaganden ¹⁾	2017	2016
Inflationstakt år 1	2,00	1,18
Inflationstakt fr o m år 2	2,00	2,00
Kalkylränta år 1	7,14	6,36
Kalkylränta fr o m år 2	7,16	7,18
Direktavkastningskrav initialt	5,15	5,31
Direktavkastningskrav restvärde	5,20	5,29

¹⁾ Värderingsantaganden i tabellen baseras på ett genomsnitt av de värderingsantaganden som används vid upprättande av värderingarna.

Känslighetsanalys	Förändring MSEK av kalkylresultatet	
	2017	2016
Direktavkastningskrav +0,25 %	-448,0	-259,1
Direktavkastningskrav -0,25 %	510,9	279,5
Marknadshyra +50 SEK/kvm	183,1	100,8
Marknadshyra -50 SEK/kvm	-146,1	-101,0
Drift- och underhållskostnad +20 SEK/kvm	-87,2	-75,6
Drift- och underhållskostnad -20 SEK/kvm	115,2	61,6

NOT 20 Lån till koncernföretag

Gäldenär	Tidpunkt för låneupptagning	Räntevillkor	Förfall	2017	2016
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2012-12-14	1,25%	2018-12-31	1 666	1 666
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2013-09-27	1,25%	2018-12-31	104	104
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2013-12-12	1,25%	2018-12-31	189	189
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2014-06-16	1,25%	2018-12-31	793	793
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2014-08-18	1,25%	2018-12-31	180	180
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2014-12-18	1,25%	2018-12-31	150	150
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2015-04-30	1,25%	2018-12-31	289	289
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2015-09-24	1,25%	2018-12-31	83	83
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2015-12-10	1,25%	2018-12-31	88	88
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2015-12-18	1,25%	2018-12-31	25	25
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2016-08-23	1,25%	2018-12-31	50	50
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2016-09-21	1,25%	2018-12-31	83	83
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2016-09-28	1,25%	2018-12-31	702	702
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2017-02-23	1,25%	2018-12-31	140	-
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2017-06-26	1,25%	2018-12-31	221	-
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2017-08-29	1,25%	2018-12-31	1 072	-
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2017-09-26	1,25%	2018-12-31	98	-
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2017-10-25	1,25%	2018-12-31	103	-
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2017-11-28	1,25%	2018-12-31	806	-
SPP Fastigheter AB (publ) ¹⁾	2017-12-13	1,25%	2018-12-31	124	-
Summa				6 965	4 402

¹⁾ Lånen avser finansiering av investeringar i SPP Fastigheter AB (publ). För mer information om fastigheterna se not 19. Ränta erläggs kvartalsvis i efterskott.

NOT 21 Aktier och andelar i intresseföretag

Specifikation av väsentliga intressebolag, värderade till verkligt värde (tal avser 100%)

Intresseföretag	SIA Foran Real estate
Typ av verksamhet	Skogsförvaltning
Omsättningstillgångar	68
Anläggningstillgångar	1 281
Kortfristiga skulder	5
Långfristiga skulder	-
Intäkter	49
Resultat efter skatt	79
Mottagen utdelning	-

Intresseföretag	Org. nummer	Säte	Ägarandel	Anskaffningsvärde	Ingående balans	Aktieägar-tillskott	Köp/försäljning	Andel av resultat	Totalt resultat	Utgående balans
SIA Foran Real Estate	44103037525	Riga	29,4 %	259	348	-	-	47	47	395
Summa				259	348	-	-	47	47	395

NOT 22 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

(Miljoner kronor)	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin verkligt värde	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Totalt 2017	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin verkligt värde	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Totalt 2016
Byggnader och mark	9	-	-	9	10	-	-	10
Aktier och andelar i koncernföretag	2 035	-	-	2 035	1 436	-	-	1 436
Lån till koncernföretag	-	-	6 965	6 965	-	-	4 402	4 402
Aktier och andelar i intresseföretag	395	-	-	395	348	-	-	348
Aktier och andelar	5 754	-	-	5 754	4 942	-	-	4 942
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	70 540	-	-	70 540	78 816	-	-	78 816
Derivat	-	2 359	-	2 359	-	3 460	-	3 460
Övriga lån	-	-	4 880	4 880	-	-	2 476	2 476
Övriga finansiella tillgångar	-	-	1 191	1 191	-	-	1 104	1 104
Fondförsäkringstillgångar	87 560	-	-	87 560	78 815	-	-	78 815
Övriga tillgångar	-	-	2 345	2 345	-	-	1 462	1 462
Kassa och bank	-	-	886	886	-	-	818	818
Upplupna ränteintäkter	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansiella tillgångar	166 293	2 359	16 267	184 919	164 367	3 460	10 262	178 089

(Miljoner kronor)	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			
	Skulder som bestämts tillhöra kategorin verkligt värde	Innehav för handelsändamål	Övriga finansiella skulder	Totalt 2017	Skulder som bestämts tillhöra kategorin verkligt värde	Innehav för handelsändamål	Övriga finansiella skulder	Totalt 2016
Derivat	-	719	-	719	-	846	-	846
Fondförsäkringsåtaganden	87 560	-	-	87 560	78 815	-	-	78 815
Övriga skulder	-	-	2 609	2 609	-	-	3 611	3 611
Finansiella skulder	87 560	719	2 609	90 888	78 815	846	3 611	83 272

Summa ränteintäkt och summa räntekostnader för lånefordringar och övriga finansiella skulder

(Miljoner kronor)	2017	2016
Övriga ränteintäkter	2 085	1 841
Övriga räntekostnader	-22	-20
Summa	2 063	1 821

Finansiella tillgångar och skulder är redovisade till upplupet anskaffningsvärde. En beräkning av verkligt värde baserat på diskonterade framtida kassaflöden, där en diskonteringsränta som speglar motpartens kreditrisk utgör den mest väsentliga indatan, bedöms inte ge någon väsentlig skillnad jämfört med redovisat värde för finansiella tillgångar och skulder. För samtliga finansiella tillgångar och skulder anses därför det redovisade värdet vara en god approximation av det verkliga värdet.

NOT 23 Värdering av finansiella instrument till verkligt värde

En omfattande process för att säkerställa den mest lämpliga marknadsvärderingen av finansiella instrument bedrivs inom koncernen. Noterade finansiella instrument har värderats utifrån den officiella stängningskursen från börser som erhålls genom exempelvis Reuters och Bloomberg. Fondandelar värderas generellt på den aktuella officiella NAV kursen där sådan finns. Obligationer värderas i regel på kurser från Reuters och Bloomberg. Obligationer som inte är regelbundet noterade värderas normalt utifrån accepterade teoretiska modeller. Som underlag för sådana värderingar används swapräntor plus en kreditpremie. Kreditpremien är vanligtvis emitspecifik och baseras i allmänhet på konsensus av kreditpremier som kvoterats av flera olika mäklarfirmor.

Derivat, främst ränte- och valutainstrument, värderas teoretiskt. Penningmarknadsräntor, swapräntor, växelkurser och volatiliteter som ligger till grund för värderingen hämtas från Reuters och Bloomberg.

Regelbundna kontroller genomförs för att säkerställa kvaliteten på marknadsdata som erhållits från externa källor. Dessa kontroller omfattar i allmänhet jämförelse av flera källor, samt kontroll och rimlighetsbedömningar av onormala förändringar.

Finansiella instrument som värderas till verkligt värde klassificeras i tre olika nivåer, som beskrivs nedan. Nivåerna uttrycker olika grader av likviditet och olika mätmetoder.

Nivå 1: Finansiella instrument värderade till noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar

Denna kategori omfattar börsnoterade aktier som under de senaste tre månaderna har haft en genomsnittlig daglig omsättning som uppgår till cirka 20 miljoner kronor eller mer. Aktier anses på grundval av detta vara tillräckligt likvida för att omfattas av denna nivå. Obligationer, certifikat eller liknande instrument som utfärdats av stater klassificeras i allmänhet som nivå 1. Även standardiserade aktiederivat och ränteterminer omfattas av denna nivå.

Nivå 2: Finansiella instrument värderade utifrån annan observerbar marknadsdata än den som omfattas av nivå 1

I denna kategori ingår finansiella instrument värderade utifrån marknadsdata som kan vara direkt observerbara eller indirekt observerbara. Marknadsdata som är indirekt observerbara innebär att priserna kan härledas från observerbara marknader. Nivå 2 omfattar aktier eller liknande instrument för vilka marknadspriser finns tillgängliga, men där aktieomsättningen är alltför begränsad för att uppfylla kriterierna för nivå 1. Normalt har aktierna på denna nivå handlats under den senaste månaden. Obligationer och liknande instrument klassificeras i allmänhet på denna nivå. Ränte- och valutaswappar, icke-standardiserade ränte- och valutaderivat klassificeras som nivå 2. Fonder klassificeras i allmänhet som nivå 2 och omfattar aktie-, ränte- och hedgefonder.

Finansiella tillgångar och skulder är redovisade till upplupet anskaffningsvärde. En beräkning av verkligt värde baserat på diskonterade framtida kassaflöden, där en diskonteringsränta som speglar motpartens kreditrisk utgör den mest väsentliga indatan, bedöms inte ge någon väsentlig skillnad jämfört med redovisat värde för finansiella tillgångar och finansiella skulder som ingår i nivå 2. För samtliga finansiella tillgångar och skulder anses därför det redovisade värdet vara en god approximation av det verkliga värdet.

Nivå 3: Finansiella instrument värderade utifrån marknadsdata som inte är observerbara enligt nivå 2

Aktier klassificerade som nivå 3 omfattar främst investeringar i onoterade/privata företag. Detta innefattar investeringar i skog, fastigheter, lån och infrastruktur. Private Equity är i allmänhet genom direkta investeringar eller investeringar i fonder klassificerade som nivå 3.

De typer av värdepapper som klassificeras på nivå 3 diskuteras nedan med hänvisning till typ av värdepapper och värderingsmetod. Koncernen anser att värderingen utgör en bästa uppskattning av värdepapprets marknadsvärde.

Indirekta fastighetsinvesteringar

Indirekta fastighetsinvesteringar är främst fonder med underliggande fastighetsinvesteringar. Fonderna är stängda för nya investerare och normalt sett sker ingen handel i fondandelar. Värderingen av fastighetsfonder görs på grundval av information från varje fondförvaltare och rapportering från dem sker kvartalsvis.

Den vanligaste metoden som används av enskilda fondförvaltare är kvartalsvis värdering av fondens tillgångar och skulder, och utifrån denna information beräknar förvaltaren ett substansvärde (NAV) per andel. Rapportering av NAV från fonderna kommer i många fall vara ett kvartal fördröjd i förhållande till SPP Pension & Försäkrings årsredovisning. De av fondförvaltarna rapporterade NAV-kurserna justeras för utdelningar respektive kapitalneddragningar.

Placeringar i koncern- och intresseföretag

Placeringar i koncern- och intresseföretag värderas till verkligt värde och värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Verkligt värde beräknas som justerat eget kapital där hänsyn tagits till ej bokförda skillnader mellan marknadsvärde och bokfört värde på koncernföretagens tillgångar och skulder. Verkligt värde beräknas löpande och bokförs månadsvis. De underliggande fastigheterna värderas enligt kassaflödesmetoden.

Värderingen till verkligt värde har endast materiell betydelse avseende dotterbolaget SPP Fastigheter. SPP Fastigheter ägs för försäkringstagarnas räkning och värdeförändringen tilldelas försäkringstagarna.

Om värdeförändringen är positiv redovisas tilldelningen till försäkringstagarna som en kostnad i resultaträkningen. SPP Pension & Försäkring har därför valt att motsvarande intäkt också ska bokföras i resultaträkningen genom att värdera koncernföretag till verkligt värde. För ytterligare information om värdering av fastigheter ägda av SPP Fastigheter se not 19.

Skog

För skogsinvesteringar, som sker via intressebolag, genomfördes en extern värdering per 31 december 2016 vilken ligger till grund för värderingen av innehavet. Värderingsmodellerna bygger på observerbar information genom inventering av skogsbeståndet.

Skogsinvesteringar kännetecknas av framtida kassaflöden under en lång tidsperiod. Det finns därmed osäkerhet i och med att framtida kassaflöden ligger långt fram i tiden, även om antaganden är baserade på tillförlitlig information i dagsläget. Värdering av skogsinvesteringar kommer att vara särskilt känsliga för den antagna diskonteringsräntan, vilken utgår ifrån ett antaget marknadsmässigt avkastningskrav.

Not 23 Värdering av finansiella instrument till verkligt värde, fortsättning

Private Equity

Majoriteten av SPP Pension & Försäkrings private equity-investeringar är i form av private equity fonder.

Investeringar i private equity fonder värderas på grundval av de värden som rapporteras av fonderna. De flesta private equity fonder rapporterar kvartalsvis medan vissa rapporterar mindre frekvent. För sådana investeringar där uppdaterad värdering inte erhållits innan årsredovisningen lämnats in används den senaste mottagna värderingen, justerat för kassaflöden och eventuellt betydande marknadseffekter under perioden från den senaste värderingen fram till tidpunkten för rapporteringen. Denna marknadseffekt beräknas utifrån vilken typ av värdering som görs av företagen i de underliggande fonderna, utvecklingen för relevanta index justerat för den beräknade korrelationen mellan berörda företag och relevant index.

För direkta Private Equity-investeringar baseras värderingen på antingen den senaste genomförda transaktionen eller en modell där företaget med löpande verksamhet värderas genom att jämföra nyckeltal med liknande börsnoterade företag eller grupper av liknande börsnoterade bolag. Reducering görs i vissa fall med en likviditetsrabatt som kan variera från investering till investering. Företag som är nystartade, i tidig expansion eller av andra skäl genomgår strukturella förändringar som försvårar en prissättning mot en referens, kommer att värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och uppskattat värde, där det uppskattade värdet framkommer från en variansanalys.

För investeringar där SPP Pension & Försäkring deltar som co-investerare med en ledande investerare som genomför värderingen, i avsaknad av en tidigare transaktion, kommer detta värde efter kvalitetssäkring i Storebrand att användas. För sådana investeringar där uppdaterade värderingar inte erhållits per 31 december från den ledande investeraren innan årsredovisningen lämnas används tidigare inlämnad värdering, justerat för eventuella effekter på marknaden under perioden från den senaste värderingen till balansdagen. Om ingen separat värdering från en ledande investerare i syndikatet erhållits görs en separat värdering som beskrivs ovan.

SPPs private equity investeringar görs främst genom onoterade företag, där det inte finns några observerbara marknadspriser. Stora delar av portföljen prissätts mot jämförbara börsnoterade företag, medan mindre delar av portföljen är börsnoterade. Värderingen av private equity-portföljen kommer därför vara känsliga för svängningar på världens aktiemarknader.

Lån

Investeringar i lån värderas på grundval av de värden som rapporteras av motparter och/eller agenter. Räntefixingar rapporteras löpande av motparter. Rapporteringen sker kvartalsvis. På lån med fast kupong sker en värdering med underliggande swap kurva under kvartalet.

Not 23 Värdering av finansiella instrument till verkligt värde, fortsättning

(Miljoner kronor)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa 2017-12-31	Summa 2016-12-31
Tillgångar					
Placeringsstillgångar					
Byggnader och mark					
Fastighet för eget bruk	-	-	9	9	10
Summa	-	-	9	9	10
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	2 035	2 035	1 436
Aktier och andelar i intresseföretag	-	-	395	395	348
Aktier och andelar					
Aktier och andelar	0	0	0	0	519
Fondandelar	-	3 752	2 002	5 754	4 423
Summa	0	3 752	2 002	5 754	4 942
Obligationer och andra värdepapper med fast avkastning ¹⁾					
Stat och kommun (emitterade/garanterade)	6 987	21 592	-	28 579	30 317
Företagsobligationer	-	20 854	67	20 921	20 327
Hybrider	-	81	-	81	31
Bostadsobligationer	-	16 029	-	16 029	22 711
Obligationsfonder	-	4 930	-	4 930	5 430
Summa	6 987	63 486	67	70 540	78 816
Derivat ²⁾					
Räntederivat	-	1 657	-	1 657	2 581
Valutaderivat	-	-17	-	-17	33
Summa	-	1 640	-	1 640	2 614
- varav derivat med positivt marknadsvärde	-	2 359	-	2 359	3 460
- varav derivat med negativt marknadsvärde	-	719	-	719	846
Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken					
Fondförsäkringstillgångar	-	87 560	-	87 560	78 815
Summa	-	87 560	-	87 560	78 815
Skulder					
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Fondförsäkringsåtaganden	-	87 560	-	87 560	78 815
Summa	-	87 560	-	87 560	78 815
Summa värdering av finansiella instrument till verkligt värde 2017-12-31, netto	6 987	68 878	4 508	80 373	
Summa värdering av finansiella instrument till verkligt värde 2016-12-31, netto	8 155	75 868	4 143		88 166

¹⁾ Inklusive upplupen ränta om 212 (304) miljoner kronor.

²⁾ Inklusive upplupen ränta om 228 (286) miljoner kronor.

Flytt mellan nivå 1 och nivå 2 ¹⁾	Från nivå 1 till nivå 2	Från nivå 2 till nivå 1
Aktier och andelar	-	-
Summa 2017-12-31	-	-
Summa 2016-12-31	0	5

¹⁾ Överföringar mellan nivå 1 och nivå 2 beror på ändrad handelsvolym.

Specifikation av innehav i nivå 3	Fastigheter för eget bruk	Aktier och andelar i koncernföretag	Aktier och andelar i intresseföretag	Aktier	Övriga fondandelar	Företagsobligationer
Ingående balans per 1 januari 2017	10	1 436	348	-	2 140	209
Netto vinst/förlust	-	524	47	-	157	-34
Köp	-	-	-	-	103	-
Försäljning	-	-	-	-	-398	-108
Avskrivningar	-1	-	-	-	-	-
Annat	-	75	-	-	-	-
Utgående balans per 31 december 2017	9	2 035	395	-	2 002	67

Not 23 Värdering av finansiella instrument till verkligt värde, fortsättning

Känslighetsanalys

Placeringar i finansiella instrument som klassificerats som tillhörande nivå 3 är i sin helhet placeringar som investerats för försäkringstagarnas räkning. Värdeförändringar på dessa investeringar har därför endast en mindre påverkan på bolagets resultat.

Aktier och andelar i koncernföretag

SPP Pension & Försäkrings aktier och andelar i koncernföretag i nivå 3 avser till största del fastighetsförvaltande bolag. De underliggande fastigheterna har vid årsskiftet värderats av externa värderare. Värderingen är särskilt känslig för förändring av avkastningskrav och osäkerhet i framtida kassaflöden. Likaså är värderingen känslig för ändringar om antaganden om framtida hyror. En ökning med 0,25 procent i avkastningskravet medför en värdeminskning med 4,33 procent. Motsvarande minskning i avkastningskravet ger en värdeökning på 4,94 procent. Se mer information i not 19 Aktier och andelar i koncernföretag.

(Miljoner kronor)	Värdeändring vid ändrat avkastningskrav	
	Ökning 0,25 procent	Minskning 0,25 procent
Ökning/minskning i verkligt värde per 31 december 2017	-448,0	510,9
Ökning/minskning i verkligt värde per 31 december 2016	-259,1	279,5

Aktier och andelar i intresseföretag

SPP Pension & Försäkrings aktier och andelar i intresseföretag och aktier i nivå 3 avser främst skogsinvesteringar vilka kännetecknas av mycket långa kassaflöden. Det föreligger en osäkerhet om hur de framtida intäkts- och kostnadsströmmarna kommer att utvecklas, även om förutsättningarna är baserade på erkända källor. Värderingen av skogsinvesteringar är särskilt känslig beroende på vilken diskonteringsränta som läggs till grund för värderingen. Bolaget baserar sin värdering på externa marknadsvärderingar som använder marknadsmässiga avkastningskrav. En ändring av avkastningskravet med 0,25 procent innebär en förändring av värdet med 4,27 procent. Direkta investeringar i private equity ingår i stressföretag för övriga fondandelar.

(Miljoner kronor)	Värdeändring vid ändrad diskonteringsränta	
	Ökning 0,25 procent	Minskning 0,25 procent
Ökning/minskning i verkligt värde per 31 december 2017	-14,1	15,3
Ökning/minskning i verkligt värde per 31 december 2016	-11,8	12,7

Aktier och övriga fondandelar

Till största del består aktier och övriga fondandelar i nivå 3 av private equity. Stora delar av underliggande investeringar prissätts mot jämförbara börsnoterade företag och en mindre del är börsnoterade företag. Värderingen av aktier och övriga fondandelar kommer därför att vara känslig för svängningar på världens aktiemarknader. Private equityportföljen har en uppskattad beta mot MSCI World på cirka 0,46.

(Miljoner kronor)	Värdeändring vid ändring MSCI World	
	Ökning 10 procent	Minskning 10 procent
Ökning/minskning i verkligt värde per 31 december 2017	68,0	-68,0
Ökning/minskning i verkligt värde per 31 december 2016	73,9	-73,9

Företagsobligationer

Värdepapper som registrerats som obligationer och företagsobligationer på nivå tre är framförallt investeringar i mikrofinansfonder, lånefonder och konvertibla obligationer. Dessa värderas inte utifrån en diskonteringsränta vilket obligationer vanligtvis gör och därför ingår dessa investeringar i samma känslighetsanalys som private equity.

(Miljoner kronor)	Värdeändring vid ändring MSCI World	
	Ökning 10 procent	Minskning 10 procent
Ökning/minskning i verkligt värde per 31 december 2017	3,1	-3,1
Ökning/minskning i verkligt värde per 31 december 2016	9,6	-9,6

NOT 24 Aktier och andelar

Verkligt värde (Miljoner kronor)	2017	2016
Svenska aktier och andelar	3 734	2 551
Utländska aktier och andelar	2 020	2 391
Summa	5 754	4 942
Varav onoterade aktier och andelar	5 754	4 435

Anskaffningsvärde (Miljoner kronor)	2017	2016
Svenska aktier och andelar	2 826	2 028
Utländska aktier och andelar	884	1 223
Summa	3 709	3 251
Varav onoterade aktier och andelar	3 709	2 913

NOT 25 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Verkligt värde (Miljoner kronor)	2017	2016
Svenska statsobligationer	23 607	23 849
Utländska statsobligationer	4 972	6 468
Bostadsobligationer	12 952	16 334
Företagsobligationer	20 921	20 327
Hybrider	81	31
Obligationsfond	4 930	5 430
Övriga utländska emittenter	3 077	6 377
Summa	70 540	78 816
Varav onoterade	59 966	69 741
Bokfört värde överstigande nominellt värde	52 047	51 067
Bokfört värde understigande nominellt värde	7 906	13 667

Räntebindingstider (Miljoner kronor)	2017	2016
0-3 mån	4 947	3 606
3 mån-1 år	4 545	2 303
1-5 år	48 129	57 446
5-10 år	6 793	9 101
Mer än 10 år	1 197	930
Ingen räntebindingstid	4 929	5 430
Summa	70 540	78 816

NOT 26 Derivatinstrument med positiva och negativa värden

I balansräkningen har inga finansiella tillgångar eller skulder netto redovisats. För samtliga derivatmotparter finns avtal om netting, ISDA-avtal med CSA (credit support annex). Nedan visas de belopp som inte kvittas men som omfattas av dessa ramavtal.

(Miljoner kronor)	Verkligt värde		Nominellt värde	Nettobelopp	Ställda säkerheter		Nettoexponering
	Balansförda derivat med positiva värden	Balansförda derivat med negativa värden			Likvida medel (+/-)	Värdepapper (+/-)	
Aktierderivat	-	-	3 496	-	-	-	-
Ränteterminer	2 281	625	38 683	1 657	-	-	1 657
Valuteterminer	78	94	9 484	-17	-	-	-17
Summa 2017	2 359	719	51 663	1 640	-	-	1 640
Aktierderivat	-	-	2 466	-	98	-	-98
Ränteterminer	3 380	800	47 526	2 580	1 890	856	-166
Valuteterminer	79	46	6 048	33	240	109	-316
Summa 2016	3 459	846	56 040	2 613	2 228	965	-580

NOT 27 Övriga lån

Gäldenär	Tidpunkt för låneupptagning	Räntevillkor	Förfall	Lånebelopp	
				2017	2016
NC NewCo A/S	2021-12-30	4,00 %	2023-04-12	123	119
Kar Norway Holdco AS	2017-12-29	5,39 %	2023-11-30	217	159
Nanna BidCo AS	2016-09-30	5,60 %	2017-03-30	-	138
Kungsleden Lustfarm AB	2017-07-04	3,00 %	2026-07-04	320	321
Wahl Eiendom AS	2017-10-10	2,64 %	2019-04-10	101	151
Oslo Science Park II AS	2017-12-15	2,90 %	2026-06-30	200	211
Catena AB	2017-11-06	1,35 %	2019-02-05	211	216
Hemfosa Fastigheter AB	2017-12-29	1,50 %	2019-06-28	477	486
Klöver AB	2017-12-29	1,40 %	2021-12-23	289	295
Samhäll 7 AB	2017-09-25	1,85 %	2021-12-23	475	382
Champion Bidco AS	2017-12-29	4,89 %	2023-04-05	149	-
Provender AS	2017-12-29	5,20 %	2022-03-31	149	-
Provender AS	2017-12-29	5,20 %	2023-03-31	51	-
Visma AS	2017-09-05	4,89 %	2019-12-03	138	-
Customer Experience II AB	2017-12-29	4,30 %	2018-04-05	109	-
Customer Experience II AB	2017-12-29	4,50 %	2024-04-05	36	-
Hallsell Property Invest AB	2017-12-20	2,35 %	2023-12-20	255	-
AKA AS	2017-12-15	2,81 %	2020-11-15	414	-
VIA Outlets Oslo AS	2017-12-11	3,31 %	2022-09-11	201	-
Hedvig Eleonora Förvaltnings AB	2014-10-05	2,25 %	2022-04-27	479	-
Data Center Invest Vandenbergh 9 AB	2017-10-10	2,83 %	2027-04-10	309	-
Kungsleden Isskrapan AB	2017-12-29	1,60 %	2027-01-30	185	-
Periodisering provisioner EUR				-2	-1
Periodisering provisioner NOK				-5	-1
Periodisering provisioner SEK				-1	-
Summa				4 880	2 476

Som en del av SPPs placeringar på kapitalmarknaden har SPP valt att lämna lån till externa låntagare. Investeringar i lån kan ske i form av direkta och indirekta lån (via fondinvesteringar) och vara med eller utan pantsäkerheter.

NOT 28 Övriga finansiella tillgångar

(Miljoner kronor)	2017	2016
Kassa och bank ¹⁾	1 191	1 104
Summa	1 191	1 104

¹⁾ Ingår som en del i kapitalförvaltningen och som SPP Pension & Försäkring endast indirekt förfogar över och redovisas därför som placeringstillgångar.

NOT 30 Fordringar avseende direktförsäkring

(Miljoner kronor)	2017	2016
Fordran försäkringstagare	2	1
Fordran försäkringsmäklare	0	-
Summa	2	1

NOT 29 Fondförsäkringstillgångar och fondförsäkringsåtaganden

(Miljoner kronor)	2017	2016
Ingående balans	70 815	70 695
Inbetalningar	5 999	5 272
Utbetalningar	-3 773	-3 183
Värdeförändring	7 050	6 529
Utdelning	-	-490
Uttagen avkastningsskatt	-65	-67
Övriga förändringar	-467	59
Utgående balans	87 560	78 815
Varav förfaller inom 12 månader	3 768	3 179

NOT 31 Övriga fordringar

(Miljoner kronor)	2017	2016
Fordran koncernföretag	129	106
Fordran ej likviderade aktier och räntebärande värdepapper	3	10
Skattefordran	1 807	1 306
Övriga fordringar	398	28
Summa	2 337	1 450

NOT 32 Materiella anläggningstillgångar

(Miljoner kronor)	2017	2016
Inventarier		
Anskaffningsvärde, ingående	36	31
Anskaffningsvärde på tillkommande inventarier	1	5
Anskaffningsvärde på under året avyttrade inventarier	-	-
Summa anskaffningsvärde	37	36
Ackumulerade avskrivningar enligt plan, ingående	-14	-19
Årets avskrivning	-6	-6
Ackumulerade avskrivningar på under året avyttrade inventarier	-	-
Summa avskrivningar	-31	-25
Bokfört värde	6	11

NOT 33 Förutbetalda anskaffningskostnader

(Miljoner kronor)	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	987	923
Periodens aktiverade provisionskostnad	82	71
Periodens aktivering annullationer	-3	-7
Utgående anskaffningsvärde	1 066	987
Ingående ackumulerad avskrivning	-457	-393
Periodens avskrivning	-71	-64
Utgående ackumulerad avskrivning	-528	-457
förutbetalda anskaffningskostnader	-528	-457
Bokfört värde	538	530
Varav bokfört värde med kvarvarande avskrivningstid > 2 år	538	530

Provisionskostnaderna utgörs av försäkringsavtal. Avskrivningsperioden för bolaget är 10 respektive 15 år.

NOT 34 Försäkringstekniska avsättningar

(Miljoner kronor)	2017	2016
Ingående balans	87 485	87 411
Inbetalningar	2 026	1 879
Utbetalningar	-5 386	-5 881
Tilldelad avkastning	3 007	4 562
Förändring av latent kapitaltillskott	67	86
Riskpremier och riskkostnader	-131	-38
Uttag skatt	-65	-75
Avgifter	-442	-457
Övriga förändringar	11	-2
Utgående balans	86 572	87 485

Bolagets försäkringstekniska avsättningar beräknas som summa av livförsäkringsavsättningen, avsättningen för oreglerade skador och villkorad återbäring. Livförsäkringsavsättningen har under året sänkts från 80 728 miljoner kronor till 78 791 miljoner kronor. Villkorad återbäring har under året ökat från 5 976 miljoner kronor till 7 049 miljoner kronor.

NOT 35 Avsättning för oreglerade skador

(Miljoner kronor)	Icke fastställda skador	Avsättning för skade-, liv- och sjukräntor	Totalt 2017	Icke fastställda skador	Avsättning för skade-, liv- och sjukräntor	Totalt 2016
Ingående balans	66	715	781	69	712	781
Kostnader för skador som inträffat under året		161	161		164	164
Avvecklingsresultat		-198	-198		-173	-173
Effekt av marknadsränta		-1	-1		22	22
Övriga förändringar	-8	-4	-12	-3	-10	-13
Utgående balans	58	673	731	66	715	781

NOT 36 Skulder avseende direktförsäkring

(Miljoner kronor)	2017	2016
Skuld till försäkringstagare	312	264
Skuld till försäkringsmäklare	-1	-2
Summa	311	262

NOT 38 Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

(Miljoner kronor)	2017	2016
Upplupna personalkostnader	67	73
Upplupna räntekostnader	1	2
Upplupna kostnader till koncernföretag	-3	9
Övriga upplupna kostnader	24	31
Summa	89	115

NOT 37 Övriga skulder

(Miljoner kronor)	2017	2016
Preliminärskatter	171	167
Skuld till koncernföretag	44	41
Mottagna säkerheter	1 852	2 228
Leverantörsskulder	23	33
Förlagslån ¹⁾	-	700
Övriga skulder	207	179
Summa	2 297	3 348
Varav förfaller inom tolv månader	2 297	3 348

1) Förlagslånet har blivit inlöst 11 januari 2017.

NOT 39 Ställda panter och övriga eventalförpliktelser

Nominellt värde (Miljoner kronor)	2017	2016
Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser		
Registerförda tillgångar för försäkringstagarnas räkning ¹⁾	161 742	157 926
Övriga ställda panter		
Lämnade säkerheter för derivathandel	1 045	1 087
Eventalförpliktelser		
För helägda dotterbolag	-	-
Övriga åtaganden		
Utfästa investeringar rörande Limited Partnership	664	635
Summa	163 451	159 648

¹⁾ Registerförda tillgångar för försäkringstagarnas räkning består till största delen av placeringstillgångar.

NOT 40 Löner, ersättningar och övriga förmåner till ledande befattningshavare

Moderbolaget

2017 (Tusen kronor)	Grundlön/ Styrelsearvode	Rörlig ersättning ⁴⁾	Varav uppskjuten del	Övriga förmåner ³⁾	Pensions- kostnader
Styrelsen ¹⁾					
-Styrelseordförande Odd Arild Grefstad	-	-	-	-	-
-Styrelseledamot Göran Jansson	265	-	-	-	-
-Styrelseledamot Geir Holmgren	-	-	-	-	-
-Styrelseledamot Viveka Ekberg	265	-	-	-	-
-Styrelseledamot Camilla Leikvoll	-	-	-	-	-
Verkställande direktör					
-Staffan Hansén	4 920	957	-	18	1 101
Andra ledande befattningshavare (7 personer) ²⁾	13 328	1 627	-	322	3 394
Så kallade risktagare (4 personer)	5 412	498	-	46	1 880
Summa	24 190	3 082	-	386	6 375

¹⁾ Ersättningarna avser det som betalats av SPP Pension & Försäkring. Ordförande och interna ledamöter erhåller ingen ersättning från SPP Pension & Försäkring. Arbetstagarrepresentanterna i styrelsen har tillsammans fått ett arvode om 50 000 kronor. Till styrelsen utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Det utgår ett fast årligt arvode om 175 000 kronor till externa ledamöter. De av stämman beslutade arvoden avser tiden till nästa bolagsstämma. Om förändringar sker i personkretsen under mandattiden anpassas arvodenas storlek här till. Utöver det fasta arvodet erhåller extern ledamot ett inläsningsarvode om 10 000 kronor per bevisat ordinarie styrelsemöte.

²⁾ Gruppen andra ledande befattningshavare består av ledningsgruppen i SPP Pension & Försäkring. Ersättningen till dessa personer är redovisade under den tiden de har ingått i ledningsgruppen.

³⁾ Övriga förmåner innefattar sjukvårdsförsäkring, lunchförmåner och parkering.

⁴⁾ Rörlig ersättning som anges ovan är intjänad från tidigare år och utbetald under 2017. Från och med 2015 utgår ingen rörlig ersättning.

2016 (Tusen kronor)	Grundlön/ Styrelsearvode	Rörlig ersättning ⁵⁾	Varav uppskjuten del	Övriga förmåner ⁴⁾	Pensions- kostnader
Styrelsen ¹⁾					
-Styrelseordförande Odd Arild Grefstad	-	-	-	-	-
-Styrelseledamot Göran Jansson	215	-	-	-	-
-Styrelseledamot Geir Holmgren	-	-	-	-	-
-Styrelseledamot Viveka Ekberg	215	-	-	-	-
-Styrelseledamot Hege Hodnesdal ²⁾	-	-	-	-	-
Verkställande direktör					
-Staffan Hansén	4 600	310	-	38	1 032
Andra ledande befattningshavare (9 personer) ³⁾	14 714	649	-	313	3 721
Så kallade risktagare (2 personer)	2 655	271	-	32	1 106
Summa	22 399	1 230	-	383	5 859

¹⁾ Ersättningarna avser det som betalats av SPP Pension & Försäkring. Ordförande och interna ledamöter erhåller ingen ersättning från SPP Pension & Försäkring. Arbetstagarrepresentanterna i styrelsen har tillsammans fått ett arvode om 50 000 kronor. Till styrelsen utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Det utgår ett fast årligt arvode om 175 000 kronor till externa ledamöter. De av stämman beslutade arvoden avser tiden till nästa bolagsstämma. Om förändringar sker i personkretsen under mandattiden anpassas arvodenas storlek här till. Utöver det fasta arvodet erhåller extern ledamot ett inläsningsarvode om 10 000 kronor per bevisat ordinarie styrelsemöte.

²⁾ Avgick som styrelseledamot i november 2016.

³⁾ Gruppen andra ledande befattningshavare består av ledningsgruppen i SPP Pension & Försäkring. Ersättningen till dessa personer är redovisade under den tiden de har ingått i ledningsgruppen. En person är anställd i ett annat koncernbolag därför utgår ingen lön från SPP Pension & Försäkring.

⁴⁾ Övriga förmåner innefattar sjukvårdsförsäkring, lunchförmåner och parkering.

⁵⁾ Rörlig ersättning som anges ovan är intjänad från tidigare år och utbetald under 2016. Från och med 2015 utgår ingen rörlig ersättning.

Verkställande direktören för SPP Fastigheter AB (publ) är Marita Loft men ingen lön utgår i det bolaget. För Storebrand & SPP Business Services AB finns en tillförordnad verkställande direktör, Bengt Cederskär. Verkställande direktören, ordförande och ledamöterna erhåller inget arvode med anledning av att de är interna.

Not 40 Löner, ersättningar och övriga förmåner till ledande befattningshavare, fortsättning

Principer för ersättning till verkställande direktör, ledande befattningshavare och anställda som kan påverka företagets risknivå (så kallade risktagare)

Ersättningar

Ersättningsutskottet har i uppdrag att fortlöpande behandla och utarbeta riktlinjer i frågor om löner och övriga anställningsvillkor, pensionsförmåner, rörliga ersättningar samt incitamentsprogram för verkställande direktören och till denne direktrapporterande chefer, samt ersättningsfrågor av principiell natur. Ersättningsnivån för ledande befattningshavare revideras årligen.

Ersättningen till den verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare består av fast grundlön och övriga personalförmåner samt pensionsavsättningar.

I enlighet med FFFS 2016:21 Finansinspektionens allmänna råd om ersättningspolicy i försäkringsföretag, fondbolag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar, beräknas kompletterande uppgifter om ersättningar att presenteras på SPPs hemsida i början av april. Där finns även Stobrebrands principer för ekonomisk ersättning. Dessa har anpassats till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. En riskanalys avseende SPP Pension & Försäkrings ersättningsmodell finns tillgänglig på bolaget hemsida.

För 2017 har verkställande direktören och personer i SPP Pension & Försäkrings ledning samt övriga anställda som kan påverka företagets risknivå identifierats som de personer som berörs av upplysningskraven avseende rörlig ersättning. Ersättning från tidigare år som utbetalats till verkställande direktören, personer i bolagets ledning och så kallade risktagare framgår ovan.

Pensioner

Verkställande direktör

Verkställande direktören i SPP Pension & Försäkring har 65 år som pensionsålder. Verkställande direktören omfattas av pensionsavtalet BTP1 mellan BAO och Finansförbundet. Ålderspension med 4,5 procent av pensionsmedförande lön på lönedelar upp till 7,5 inkomstbasbelopp och med 30,0 procent av pensionsmedförande lön på lönedelar mellan 7,5 inkomstbasbelopp och 30 inkomstbasbelopp.

Sjukpension, barnpension och TGL är tecknad utom premieramen enligt pensionsavtalet. Utöver pension har en avgiftsbestämd tilläggsförsäkring i SPP Pension & Försäkring tecknats. Premien för denna motsvarar 20 procent av lönedelar överstigande 30 inkomstbasbelopp.

Andra ledande befattningshavare

Andra ledande befattningshavare har 65 år som pensionsålder och pensionsförmåner enligt BTP-planen. Bolaget säkrar pensionsåtagandena genom inbetalning av försäkringspremier under anställningstiden.

Avgångsvederlag

Verkställande direktör

Vid egen uppsägning och uppsägning från arbetsgivarens sida utgör uppsägningstiden 6 månader. Vid uppsägning från bolagets sida är verkställande direktören berättigad till ett avgångsvederlag motsvarande 12 månadslöner. Inkomst som arbetstagaren tjänar från annan anställning ska avräknas från detta. Rätten faller bort vid pensionering.

Andra ledande befattningshavare

Andra ledande befattningshavare har vid uppsägning från bolagets sida uppsägningstider mellan 3–6 månader. Inga avgångsvederlag utgår. Vid egen uppsägning gäller villkor enligt kollektivavtal.

NOT 41 Arvode till revisorer

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som förorsakas av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Beloppen nedan redovisas exklusive moms och överensstämmer därför inte med kostnaden som upptas i resultaträkningen eftersom alla bolag inte har full avdragsrätt för moms.

(Tusen kronor)	2017	2016
Revisionsuppdrag		
Deloitte	1 170	1 563
Summa	1 170	1 563
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag		
Deloitte	40	145
Summa	40	145
Skatterådgivning		
Deloitte	-	51
Summa	-	51
Övriga tjänster		
Deloitte	-	-
Summa	-	-
Summa	1 210	1 759

NOT 42 Upplysningar om närstående

Syftet med denna not är att upplysa om transaktioner mellan SPP Pension & Försäkring och närstående enligt definitionen av IAS 24, *Upplysningar om närstående*. SPP Pension & Försäkring betraktar följande juridiska och fysiska personer som närstående enligt denna definition:

- Samtliga bolag inom Storebrand Holdingkoncernen (se www.storebrand.no)
- Övriga bolag inom Storebrandkoncernen (se www.storebrand.no)
- Intressebolag
- Styrelseledamöter och andra ledande befattningshavare
- Nära familjemedlemmar till styrelseledamöter och andra ledande befattningshavare

Denna not innehåller en beskrivning av transaktioner som sker mellan SPP Pension & Försäkring och närstående.

Transaktioner mellan SPP Pension & Försäkring och bolagen inom Storebrand Holding koncernen

I Storebrand Holding koncernen ingår förutom moderbolaget Storebrand Holding AB, SPP Konsult AB, SPP Spar AB samt SPP Pension & Försäkring och dess dotterbolag.

Egna lokaler

SPP sitter sedan december 2012 i egna lokaler på Vasagatan 10 i Stockholm, där SPP Hyresförvaltning har ett förstahandskontrakt med fastighetsägaren Klaraporten. SPP Pension & Försäkring har andrahandskontrakt samt avtal med alla serviceleverantörer.

Övriga bolag i Storebrand koncernen i Sverige har ett tredjehandskontrakt. Hyreskostnaden från SPP Pension & Försäkring debiteras till respektive bolag i förhållande till antal platser varje bolag förfogar över. Alla kostnader såsom även drift och service, fördelas på de olika hyresgästerna ovan.

Kostnadsallokering

Kostnader som är direkt hänförliga till respektive bolag tas i det bolag det avser. Därefter säljs tjänster mellan bolagen och tjänsterna som säljs avser främst IT och administrativa tjänster.

Tjänster som säljs mellan SPP Pension & Försäkring, SPP Spar, Storebrand & SPP Business Services AB och SPP Konsult har fördelats med hjälp av en kostnadsfördelningsmodell, enligt självkostnadsprincipen. Undantag från denna kostnadsfördelning är de tjänster som SPP Konsult säljer till SPP Pension & Försäkring där fakturering görs för antal timmar enligt ett tidigare fastställt internpris. Tjänster som säljs till bland annat SPP Fonder och Euroben är enligt avtal.

Investeringar

Fastighetsinvesteringar för traditionell försäkring sker främst via SPP Fastigheter vars verksamhet består i att, direkt eller indirekt, äga och förvalta fast eller lös egendom som en del av placeringarna för kunders räkning i traditionell försäkring. Investeringarna finansieras främst via lån från SPP Pension & Försäkring, Euroben och SPP Fastigheter KB till SPP Fastigheter och vidare till de fastighetsägande dotterbolagen.

Fondprovisioner

SPP Pension & Försäkring erhåller ersättning från SPP Fonder AB baserat på värdet på SPP Pension & Försäkrings innehav.

Transaktioner mellan SPP Pension & Försäkring och bolagen inom Storebrandkoncernen

Transaktioner med Storebrandkoncernen avser främst kostnad för kapitalförvaltning, IT samt administrativa tjänster. Storebrand Asset Management AS (SAM) förvaltar SPP Pension & Försäkrings sparportföljer (kundernas medel) samt SPP Pension & Försäkrings eget kapital och riskportfölj. För detta erhåller SAM en ersättning baserat på visst antal räntepunkter på förvaltad kapital. SAM har en filial i Sverige som förvaltar viss del av kapitalet.

Transaktioner med intressebolag

Inga transaktioner med intressebolaget har skett under perioden.

Transaktioner med styrelseledamöter, andra ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa

Ersättningar till styrelseledamöter och andra ledande befattningshavare redovisas i not 40. Ersättningar till närståendes familjekrets har inte förekommit under 2016.

Not 42 Upplysningar om närstående, fortsättning

Sammanställning över närstående transaktioner

Moderbolaget	2017					2016				
	Ränte- intäkter/ kostnader	Köp/ Försäljning av tjänster	Hyres- intäkter/ kostnader	Övrigt ¹⁾	Fordran/ Skuld	Ränte- intäkter/ kostnader	Köp/ Försäljning av tjänster	Hyres- intäkter/ kostnader	Övrigt ¹⁾	Fordran/ Skuld
Koncernföretag										
Storebrand Holding AB i Sverige ¹⁾	-	-	-	102	102	-	-	-	77	77
SPP Fastigheter AB (publ) ³⁾	64	-	-	44	6 965	55	-	-	64	4 402
SPP Fonder AB ²⁾	-	2	1	132	23	-	3	1	116	11
SPP Hyresförvaltning AB	-	-	-49	-	-	-	-	-49	-	11
SPP Konsult AB ¹⁾	-	2	3	-3	0	-	2	3	-2	-2
Storebrand & SPP Business Services AB (tidigare SPP Varumärkes AB) ¹⁾	-	-63	-	1	1	-	-31	-	-1	-1
SPP Spar AB ¹⁾	-	3	8	-14	-	-	-15	8	-18	-18
Euroben Life & Pension Designated Activity Company	-	8	0	-	-	-	8	-	-	-
Övriga Storebrandkoncernen i Norge ²⁾	-	27	2	6	3	-	39	2	4	-2
Summa	64	-21	-35	268	7 094	55	6	-35	241	4 478

¹⁾ Övrigt består av lämnat koncernbidrag om 17 (21) miljoner kronor och erhållna koncernbidrag om 103 (77) miljoner kronor.

²⁾ Övrigt består av erhållna fondprovision om 132 (116) miljoner kronor respektive 6 (4) miljoner kronor.

³⁾ Övrigt består av mottagen utdelning i SPP Pension & Försäkring från SPP Fastigheter AB om 44 (64) miljoner kronor.

NOT 43 Vinstdisposition

Resultatet i SPP Pension & Försäkring AB (publ) uppgick till 518 624 698 kronor efter skatt. Till årsstämmans förfogande står enligt balansräkningen vinstmedel på sammanlagt 8 685 652 149 kronor.

Balanserad vinst	8 167 027 451
Årets resultat	518 624 698
Summa	8 685 652 149

Styrelsen föreslår att överkursfonden tillsammans med övriga fria medel disponeras på följande sätt:

I utdelning lämnas	1 000 000 000
Till nästa år överförs balanserade vinstmedel	7 685 652 149
Summa	8 685 652 149

Förslaget till utdelning har gjorts med beaktande av reglerna om skydd för bolagets egna kapital och försiktighetsregeln enligt Aktiebolagslagen 18 kap 4 §. Styrelsen har tagit hänsyn till 1) de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet, och 2) bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt. Hänsyn har även tagits till dotterbolagens ställning. Dessa beaktanden har genomförts genom att ta hänsyn till Försäkringsrörelselagens krav om solvenskvot.

Bolagets ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att bolaget kan förväntas fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som på lång sikt. Styrelsens bedömning är att bolagets egna kapital är tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens omfattning och risker.

SPP Pension & Försäkring AB (publ) har 2017 mottagit koncernbidrag på 101 834 093 kronor från moderbolaget Storebrand Holding AB och 1 432 710 kronor från Storebrand & SPP Business Services. SPP Pension & Försäkring AB (publ) har lämnat koncernbidrag på 14 442 003 kronor till SPP Spar AB, 3 080 573 kronor till SPP Konsult AB, samt 393 924 kronor till SPP Hyresförvaltning AB. Beträffande bolagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till resultat- och balansräkningar med tillhörande tilläggsupplysningar.

NOT 44 Händelser efter balansdagen

Inga händelser har inträffat efter balansdagen som har en väsentlig påverkan på informationen i rapporten.

Styrelsens undertecknande

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållandena och att ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats av årsredovisningen.

Stockholm den 12 mars 2018

Odd Arild Grefstad
Styrelseordförande

Viveka Ekberg
Styrelseledamot

Geir Holmgren
Styrelseledamot

Göran Jansson
Styrelseledamot

Camilla Leikvoll
Styrelseledamot

Johan von Rosen
Styrelseledamot
(arbetstagarrepresentant)

Mattias Thunström
Styrelseledamot
(arbetstagarrepresentant)

Staffan Hansén
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 12 mars 2018
Deloitte AB

Elisabeth Werneman
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i SPP Pension & Försäkring AB (publ)
organisationsnummer 516401-8599

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för SPP Pension & Försäkring AB (publ) för räkenskapsåret 2017-01-01 - 2017-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av SPP Pension & Försäkring AB (publ):s finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till bolagets styrelse i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsd i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till SPP Pension & Försäkring AB (publ) enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Värdering av försäkringstekniska avsättningar

Revisionens fokusområde

Försäkringstekniska avsättningar, för vilka bolaget står den finansiella risken, uppgår per 31 december 2017 till 79 523 MSEK (exklusive villkorad återbäring) och varav 41 600 MSEK utgör premiebestämd pensionsförsäkring (IF), 37 192 MSEK utgör förmånsbestämd pensionsförsäkring (KF) och 731 MSEK utgör riskförsäkring i form av sjuk- och premiebefrielseförsäkring.

De försäkringstekniska avsättningarna utgör en väsentlig balanspost som baseras på komplexa beräkningar och antaganden kring framtida utveckling av ett antal olika finansiella och icke-finansiella parametrar. De mest centrala antagandena med högst osäkerhet som påverkar postens storlek berör antaganden

om framtida förväntningar om livslängd/dödlighet hos försäkringstagarna och förväntningar om framtida driftskostnader. För pensionsförsäkringskontrakt med garanterad återbäring är antaganden om förväntade framtida utbetalningar och diskonteringsränta av särskild betydelse.

En felaktig bedömning av ovanstående antaganden eller felaktigt användande av modeller kan påverka värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna väsentligt och därför bedöms detta vara ett område av särskild betydelse i vår revision.

Av not 1 i årsredovisningen framgår en redogörelse av tillämpade redovisningsprinciper vid värdering av koncernens försäkringstekniska avsättningar. I not 2 framgår de väsentliga uppskattningar och bedömningar som beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna bygger på och not 3 behandlar bolagets risker och riskhantering inom försäkring.

Våra granskningsåtgärder

Bolaget har implementerat interna kontroller i anslutning till värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna. Vi har granskat utformningen och effektiviteten av de kontroller som vi bedömt vara mest relevanta såsom kontroller kopplat till försäkringssystemens datakvalitet, val av beräkningsmodell, bedömning av antaganden samt utvärdering och analys av rimligheten i utfallen. De kontroller vi har granskat avseende försäkringsavtal med garanterad återbäring avser bland annat antaganden om förväntade framtida utbetalningar, räntekurva som används vid diskontering samt utvärdering och analys av rimlighet i utfallen.

Vi har utvärderat företagsledningens val av bland annat antaganden rörande förväntade framtida utbetalningar samt antaganden om dödlighet mot bolagets historiska utfall och förväntad framtida utveckling utifrån de prognoser som svenska myndigheter presenterat kring förväntad genomsnittlig livslängd. Vi har utvärderat huruvida de modeller och antaganden som har tillämpats vid bestämmandet av räntekurvan i försäkringssystemet är förenliga med gällande regelverk.

Vi har även utvärderat om notupplysningarna kopplat till de försäkringstekniska avsättningarna är rättvisande och fullständiga.

Vi har involverat våra aktuarierspecialister i arbetet med att granska bolagets interna kontroller och med att utvärdera ledningens antaganden.

Värdering av aktier och andelar i koncernföretag

Revisionens fokusområde

Aktier och andelar i koncernföretag uppgår till 2 035 MSEK per 31 december 2017 och värderas till verkligt värde i balansräkningen. Huvuddelen av värdet är hänförlig till bolagets investeringar i fastigheter, där värdet på fastighetsbolaget SPP Fastigheter AB uppgår till 1 955 MSEK. Risken i värderingen av ett fastighetsbolag till verkligt värde är i förstone relaterad till att de underliggande tillgångarna inte handlas på en aktiv marknad och som därmed kräver bedömning för att fastställa det verkliga värdet. Dessa tillgångar värderas med hjälp av modeller, såsom diskonterade förväntade framtida kassaflöden, som i hög utsträckning bygger på icke observerbara marknadspriser.

De antaganden och modeller som används vid beräkningen av värderingen av fastigheter, är föremål för uppskattningar och bedömningar och området är därmed av särskild betydelse i vår revision.

Revisionsberättelse, fortsättning

I not 1 i årsredovisningen framgår det en redogörelse av tillämpade redovisningsprinciper vid värdering av aktier och andelar i koncernföretag och i not 2, 19 och 23 anges de väsentliga uppskattningar och bedömningar som gjorts i samband med värdering av dessa tillgångar. Not 3 behandlar bolagets risker och riskhantering avseende fastighetsinvesteringar.

Våra granskningsåtgärder

Bolaget har infört kontroller avseende värderingen av fastigheterna. Vi har granskat utformningen på utvalda kontrollaktiviteter kopplade till fastighetsvärderingarna och för ett urval av fastigheter har vi granskat kontroller för att säkerställa riktigheten och vederhäftigheten i väsentliga antaganden för värderingarna och uppskattningar av framtida diskonterade kassaflöden.

För ett urval av fastighetsinnehaven har vi granskat värderingen mot externa värderingsintyg som bolaget har erhållit. Vi har utvärderat de externa värderingskällornas oberoende, kvalifikationer och erfarenhet. I tillägg har vi även kontrollerat att använd värderingsmetod är i enlighet med tillämpliga redovisningsprinciper och branschpraxis.

För ett urval av fastighetsinnehav har vi kontrollerat riktigheten i delar av den information som ligger till grund för värderingen. Ett urval av de väsentliga uppskattningar och estimat som tillämpats i beräkningarna har utvärderats mot information från externa källor.

Vi har även utvärderat om notupplysningarna avseende andelar i fastighetsbolag och fastighetsinnehav är rättvisande och fullständiga.

IT-system och relaterade kontroller som stödjer den finansiella rapporteringen

Revisionens fokusområde

Bolagets verksamhet kännetecknas av en omfattande systemmiljö med flertalet olika IT-system där majoriteten av systemen är egenutvecklade. Driften av IT-systemen är i stor utsträckning utlagd till olika externa leverantörer. För att bolaget ska kunna generera korrekta finansiella rapporter krävs det en hög integration av operationella och finansiella IT-system, exempelvis mellan försäkringssystem och bokföringen, och att bolaget har väl utvecklade kontroller för att förhindra eller upptäcka felaktig överföring av finansiell information.

En ändamålsenlig förvaltning och kontroll av IT-systemen såväl hos bolaget som hos tjänsteleverantörerna är av största vikt för att säkerställa korrekt, fullständig och tillförlitlig finansiell rapportering och området är därför av särskild betydelse i vår revision.

I not 3 i årsredovisningen framgår en mer detaljerad beskrivning av bolagets operativa risker och riskhantering kopplat till utveckling, drift och förvaltning av IT-system.

Våra granskningsåtgärder

Bolaget har etablerat en övergripande styrning och intern kontroll för förvaltningen av IT-systemen. Vi har skapat oss en förståelse för bolagets övergripande styrmodell.

Vi har utvärderat och granskat utformningen av de implementerade kontroller som är relevanta för den finansiella rapporteringen vilket innefattar kontroller kopplat till drift, förändringshantering samt informationssäkerhet.

Vi har även inhämtat olika tredjepartsintyg (s.k. ISAE 3402-rapporter) från ett urval av bolagets tjänsteleverantörer och utvärderat huruvida deras interna kontroll varit tillräcklig i områden som kan ha väsentlig betydelse för den finansiella rapporteringen hos bolaget. Vi har även granskat och testat utformningen av ett urval

av kontroller hos bolaget som syftar till att övervaka och kontrollera tjänsteleverantörerna. Effektiviteten hos ett urval av kontrollerna har testats för den relevanta perioden.

Vi har involverat våra IT-specialister i arbetet med att förstå den övergripande styrmodell som finns kring IT. De har även involverats i utvärderingen och testningen av interna kontroller relaterade till bolagets IT-miljö.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för SPP Pension & Försäkring AB (publ) för räkenskapsåret 2017-01-01 - 2017-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsmed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till SPP Pension & Försäkring AB (publ) enligt god revisorsmed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Revisionsberättelse, fortsättning

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försumelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Deloitte AB, utsågs till SPP Pension & Försäkring AB (publ):s revisor av bolagsstämman 2017-04-21 och har varit bolagets revisor sedan 2008-05-27.

Stockholm den 12 mars 2018
Deloitte AB

Elisabeth Werneman
Auktoriserad revisor

Välkommen till spp.se eller ring Kundcenter på 0771-533 533.

SPP Pension & Försäkring AB (publ). Org nr 516401-8599. Styrelsens säte Stockholm.
SE-105 39 Stockholm.

